

Z OBSAHU:

Zjednáání
Předsednictva

Jednáání
s AK ČR

Veřejné
opatrovnictví

Vývoj
zadluženosti obcí

Novela zákona
o odpadech nepomůže

Milí čtenáři,

původně jsem napsal téměř „bojovný“ úvodník na téma zvyšující se nároky na vedení měst a obcí, záměry více je kontrolovat a „sešněrovat“ je přibývajících byrokratickými povinnostmi. Pak jsem si ale řekl, že aspoň v létě máme všichni nárok chvíli si odpočinout a užít si zaslouženého volna. Proto tato slova berte, prosím, jako letní zamyšlení nad tím, co se podařilo a jak jsme v uplynulém pololetí společně hájili zájmy měst a obcí.

Hodně jsme mluvili třeba o novém občanském zákoníku. Na krajských setkáních, seminářích, ale i v naší právní poradně či prostřednictvím webu, kde najdete celou řadu vzorových smluv. Usilovali jsme také o rozumný registr smluv. Nikoliv takový, jak by vypadal podle původního poslaneckého návrhu, tedy že by byl jen další administrativní zátěž, ohrozil bezpečnost lidí, kteří by uzavřeli smlouvu se státní či veřejnou správou, a snížil konkurenceschopnost státem či samosprávou provozovaných společností. Takový registr skutečně nechceme a shodneme se, že ho nikdo rozumný nepotřebuje. Současný výsledek našeho „boje za zdravý rozum“ tak je přerušené jednání dvou sněmovních výborů k tomuto tématu a naděje, že by se navrhovaná legislativa měla změnit. S tím souvisí i naše důrazné poukázání na fakt, že příprava zákonů, které neprojdou řádným připomínkovým řízením a vzniknou či jsou upravovány jen na základě poslaneckých iniciativ, je poněkud nešťastná. V médiích s tímto naším názorem souhlasil nejen premiér a já můžu nejen zde v INS slíbit, že naše snaha o rozumné zákony odpovídající potřebám reálného života, kdy součástí předkláda-

cích zpráv bude mimo jiné analýza finančních dopadů, nepoleví. Stejně jako jsme nepolevili třeba v tom, aby návrh zákona o veřejném opatrovnictví, který na základě iniciativy Svazu připravuje Ministerstvo spravedlnosti, ponechal agendu veřejného opatrovnictví na obcích všech typů. Po řadě jednání a úspěšné konferenci, na které nechyběla ani veřejná ochránkyně práv Anna Šabatová, i resort spravedlnosti uznal, že omezit tuto činnost pouze na obce III. typu, jak původně ministerstvo chtělo, by nebylo to pravé. Hodně jsme se rovněž věnovali a věnovat budeme návrhu zákona o odpadech. Říkáme a společně držíme linii, že obce nemohou plošně garantovat oddělený sběr odpadu do té doby, než pro stát vytvoří potřebné podmínky a nastaví jasná pravidla. Nejde přitom jen o výkup kovů, který by se měl od fyzických osob zakázat a od právnických umožnit jen na základě bezhotovostního platebního styku, jde také o poplatky za skládkování a okruh zpoplatňovaných odpadů. Pokud by se obojí zvýšilo, resp. rozšířilo, měli by z toho mít užitek tam, kde odpad vzniká, tedy lidé ve městech a obcích.

Mnoho témat, co říkáte? A to jsem teď v červnu, kdy tyto řádky – s ohledem

na redakční uzávěrku našeho časopisu – píšu, vybral pouze ta nejaktuálnější a nejviditelnější. Existuje však celá řada dalších oblastí, kterými se ve Svazu zabýváme a zabývat společně budeme. Třeba sociální služby či sociální bydlení, registr přestupků, regulace ceny vody, liniové stavby apod. Aby se vše podařilo, bude lepší, když se do nových „bojů“ budeme vrhat odpočívání s novou energií načerpanou díky letnímu slunci. Ať se vám dovolená podaří, děkuji za dosavadní spolupráci a v září se těším na pokračování.

Ing. Dan Jiránek
předseda Svazu

● **Zatížení měst a obcí kamiony narůstá. Obce žádají, aby nový mýtný systém pomohl situaci řešit.**

2. červen 2014, Praha

Desítky měst a obcí jsou neúnosně zatěžovány těžkou nákladní dopravou. Jak ukázal čerstvý průzkum mezi obcemi, situace je na mnoha místech stejná či spíše horší. Na vině je v mnoha případech současný mýtný systém, který vede k objíždění placečných komunikací po silnicích nižších tříd. Dopravní federace a zástupci obcí nyní poslali otevřený dopis ministru dopravy s žádostí, aby mýtný systém po roce 2016 umožnil flexibilní zpoplatňování i silnic nižších tříd v závislosti na dopravním zatížení, a pomohl tak regulovat tranzitní dopravu v obcích.

Sedmdesát zástupců měst a obcí se připojilo k otevřenému dopisu ministru dopravy Antonínu Prachařovi, ve kterém poukazují na neúnosnou situaci v obcích zatížených kamionovou dopravou a žádají, aby Ministerstvo dopravy zohlednilo tyto skutečnosti při přípravě nového mýtného systému, který bude v provozu po roce 2016. Obce žádají, aby nový mýtný systém umožnil zpoplatňování široké sítě komunikací, a to dle aktuálních potřeb a dopravního zatížení, a aby tak plnil i regulační funkci.

V současné chvíli jsou jen velmi omezené možnosti, jak se mohou obce bránit průjezdu kamionů. Výše uvedený průzkum mezi obcemi mj. ukázal, že jen málokde se podařilo regulovat těžkou tranzitní dopra-

vu zákazovými značkami, přestože současná legislativa již takové opatření umožňuje. Obce však opakovaně narážejí na nevoli úřadů, zejména Policie ČR, které se těmto úpravám provozu brání. A bohužel i v případech, kdy se podařilo zákaz vjezdu pro těžká vozidla prosadit, vzniká trvalý problém s dodržováním a vymáháním zákazu. Tyto zkušenosti ukazují, že kamiony pomůže vrátit z okresních silnic na dálnice jen skutečně systémové řešení.

Markéta Šugárková z Dopravní federace k tomu uvedla, že se hodně mluví o možné ekonomické nevýhodnosti rozšířeného zpoplatnění silnic, nikdo však nebere v potaz nevyčíslitelné škody, které dnes vznikají obyvatelům postižených obcí, ať již jsou to znečištěné fasády, popraskané stěny, snížená hodnota nemovitostí, zhoršená kvalita života aj., a obrovské škody, které vznikají majitelům silnic, tedy státu a krajům, které navíc musí silnice opakovaně opravovat. Tyto dopady by bylo možné snížit, pokud by mýtný systém plnil mimo páteřní síť silnic i regulační funkci. S přípravou parametrů systému po roce 2016 má nyní karty v rukou ministr dopravy Antonín Prachař.

● **Otevřený dopis ministrům: Několikanásobné páchní přestupků je třeba kvalifikovat jako trestný čin**

10. červen 2014, Praha

Registr přestupků by měl vzniknout co nejdříve, a pokud přestupky někdo pácha

opakovaně, mělo by se to kvalifikovat jako trestný čin. Do přípravy této a další legislativy v oblasti prevence by přitom měla být více zapojena města a obce. V otevřeném dopise ministryním práce a sociálních věcí, pro místní rozvoj a spravedlnosti a ministru vnitra to píše předseda Svazu Dan Jiránek. List, který před časem obdrželi Michaela Marksová, Věra Jourová, Helena Válková a Milan Chovanec, se kromě opakovaných přestupků týká také sociálních dávek a bydlení včetně ubytoven i sociálního začleňování.

Apelujeme na vás, aby budoucí registr přestupků vznikl co nejdříve a zaznamenával především ty přestupky, které jsou páchané na území obcí nejčastěji, tedy přestupky páchané na veřejném prostranství či přestupky spojené s alkoholem a jinými toxikomaniemi. Několikanásobné spáchání některých přestupků by mělo být kvalifikováno jako trestný čin. Územní samospráva nepreferuje represí, bohužel však současná situace žádné jiné řešení nedovoluje, píše mimo jiné v otevřeném dopise Dan Jiránek.

Vedení Svazu poukazuje na to, že je třeba také co nejdříve najít systémové řešení situace, kdy se zneužívají sociální dávky, zejména ty na bydlení, bohatnou úzké skupinky obyvatel na úkor jiných provozováním předražených ubytoven a lidí, kteří páchají na území měst a obcí jeden přestupek za druhým, jsou často nepostihnutelní. Současné preventivní nástroje a zákonná pravidla přitom nikam nevedou,

Zpravodaj Svazu měst a obcí ČR

Vychází v nákladu 2820 ks zdarma. – Vydává SMO ČR. – Kancelář: Kongresové centrum Praha, ul. 5. května 1640/65, 140 21 Praha 4, tel.: 234 709 711, fax: 234 709 786, e-mail: smocr@smocr.cz. – ID datové schránky: 5fkgwn3 – Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá Mgr. Lenka Zgrajová. DTP: Grafické studio J&S. – Uzávěrka tohoto čísla 30. 6. 2014. – MK ČR E 14584

protože se příliš nerespektují a důsledně se nevyžaduje jejich dodržování. Dan Jiránek proto vedoucí zmíněných rezortů vyzývá, aby urychlili práci na klíčových právních normách, tedy na novele zákona o hmotné nouzi a novele přestupkového zákona, a aby Svaz zapojili do procesu jejich přípravy tak, aby budoucí legislativa byla ve znamení co nejširší celospolečenské shody.

Obce nestojí proti státu a stát by neměl stát proti obcím. Společně jde o poskytování kvalitních služeb veřejnosti, na které mají lidé nárok, ochranu jejich zájmů i bezpečnosti a vyvážený systém preventivních a represivních nástrojů.

● **Další výbor doporučil zamítnout zákon o registru smluv**

10. červen 2014, Praha

Výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj Poslanecké sněmovny doporučil Sněmovně zamítnout návrh zákona o registru smluv. Stal se tak v pořadí již druhým sněmovním výborem (po Hospodářském výboru), který tuto právní úpravu odmítl. Zatím jediný výbor, který návrh zákona podpořil, je výbor Ústavně-právní, který však k návrhu přijal několik pozměňovacích návrhů a zároveň doporučil zástupci předkladatelů, aby ve spolupráci s vládou připravil komplexní pozměňovací návrh, neboť např. Ministerstvo vnitra, Ministerstvo pro místní rozvoj či Úřad pro ochranu osobních údajů upozornily na podstatné nedostatky návrhu zákona.

● **Novela Ústavy rozšiřující kompetence NKÚ zůstává „zaparkovaná“ v Senátu**

11. červen 2014, Praha

Novelu Ústavy projednaly dva senátní výbory. Výbor pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí, který projednávání přerušil, a Ústavně právní výbor, který projednávání rovnou zamítl. V obou případech byly argumenty senátorů stejné – chybějící doprovodná novela zákona o NKÚ. Ta byla sice v Poslanecké

sněmovně původně předložena současně s návrhem novely Ústavy, ale pak byla zamítnuta a vrácena k přepracování. Stávající návrh novely Ústavy navíc doznal v Poslanecké sněmovně oproti původnímu návrhu významnou změnu týkající se dalšího rozšíření okruhu kontrolovaných osob, a je proto otázkou, kdo a jak připraví nový návrh novely zákona o NKÚ, když se jednalo o poslanecký návrh. A senátoři prý rozhodně novelu Ústavy bez tohoto doprovodného zákona neschválí, protože není jasné, jak bude zohledněno zvláštní postavení územních samospráv a jejich ústavně zaručeného práva na samosprávu, tedy rozhodování o nakládání s veřejnými prostředky.

V rámci debaty na výborech několikrát zaznělo, že současná míra kriminalizace rozhodování zastupitelstev a rad obcí, kdy si policie a následně státní zastupitelství osobuje právo hodnotit, co je pro obec účelné a hospodárné, překračuje meze zaručené ústavní svobody. A právě kontrolní zjištění NKÚ, pokud by nebyly stanoveny mantinely, co může při kontrolách hodnotit, by se mohly stát jednoduchým podkladem pro další trestní oznámení.

● **Získat povolení k práci v ČR bude pro cizince jednodušší**

20. červen 2014, Praha

Většina občanů třetích zemí už nebude muset žádat o povolení k zaměstnání a povolení k pobytu na dvou místech. Bude jim stačit duální pobytové povolení – zaměstnanecká karta, kterou jim vydá Ministerstvo vnitra. Zavádí ji novela zákona o pobytu cizinců a zákona o zaměstnanosti, která nabývá účinnosti dne 24. června 2014. Do té doby museli cizinci, kromě občanů EU/EHP/Švýcarska a cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání (zelenou ani modrou kartu), v případě zájmu o práci v ČR nejdříve získat od příslušné krajské pobočky Úřadu práce ČR povolení k zaměstnání. Teprve pak mohli získat vízum k pobytu nad 90 dnů od Ministerstva vnitra. Nová právní úprava by měla zjednodušit celý proces. Řízení o vydání bude v gesci pouze jednoho

správního orgánu, a cizinci tak už nebudou muset zdlouhavě čekat na potřebné dokumenty. Bude jim stačit jedna plastová kartička. Úřad práce bude povolení k zaměstnání nadále vydávat pouze v určitých případech, které se nebudou týkat většiny pracovních migrantů. Změna zjednoduší život i zaměstnavatelům, kteří už nebudou muset předem oznamovat Úřadu práce zájem zaměstnávat cizince.

Nadále však bude platit, že zaměstnavatel bude muset volné pracovní místo nabídnout nejdříve občanům ČR nebo EU/EHP a Švýcarska. Tedy nahlásit ho do evidence příslušné krajské pobočky ÚP ČR. Teprve po uplynutí 30denní lhůty na něj bude moci přijmout občana třetí země. Více informací najdete na www.uradprace.cz.

● **Pošta nebude rušit pobočky bez souhlasu obce**

27. červen 2014, Praha

Zástupci Svazu se sešli s ministrem vnitra k zhodnocení činnosti pracovních skupin pro veřejnou správu, bezpečnost a českou poštu. Ministr deklaroval svou snahu navýšit pro příští rok stavby policie ČR o dalších cca 300 policistů, kteří by byli zařazeni do specializovaných útvarů, mj. např. do protidrogového útvaru. Dohoda o navýšení stavů z počátku letošního roku platí nadále, ale do výkonu půjdou policisté až příští rok.

Ministr dále prohlásil, že Česká pošta má do konce roku 2014 moratorium na rušení poboček pošt v obcích, nicméně v příštích letech bude třeba síť optimalizovat, a to i ve městech. Česká pošta musí každé rušení pobočky projednat s danou obcí předem a pokusit se nalézt vhodné alternativní řešení, které by samostatnou poštovní pobočku nahradilo. Česká pošta má také za úkol hledat další obchodní možnosti, z jejichž zisku by mohla částečně pokrýt nerentabilitu pobočkové sítě.

UPOZORNĚNÍ

Bylo rozhodnuto o termínu a místě konání

XVII. ROČNÍKU CELOSTÁTNÍ FINANČNÍ KONFERENCE.

KDY: 4. až 5. prosince 2014

KDE: CLARION Congress Hotel Prague, Praha-Vysočany

Po krajských setkáních jsme přijali další vlnu nových členů

V minulém čísle našeho zpravodaje jsme vás informovali, že od Nového roku se členská základna Svazu rozrostla o 6 měst a 20 obcí. Těší nás, že tento trend zatím pokračuje a v půli roku 2014 se počet členů vyhouplil již na **2541**. Zastupují více než 8 milionů obyvatel. Věříme, že čím více měst a obcí bude Svaz zastupovat, tím větší váhu a vliv bude při vyjednávání na ministerstvech, ve výborech Parlamentu a dalších státních institucích mít.

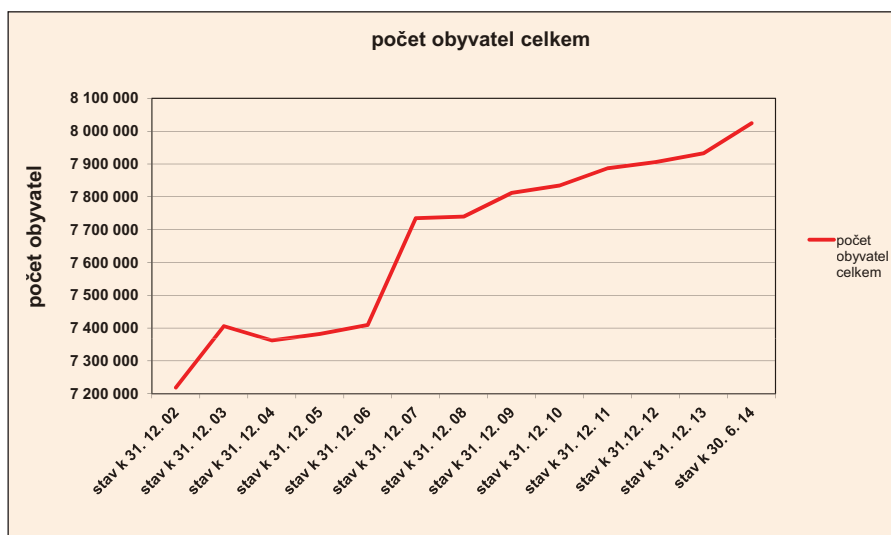
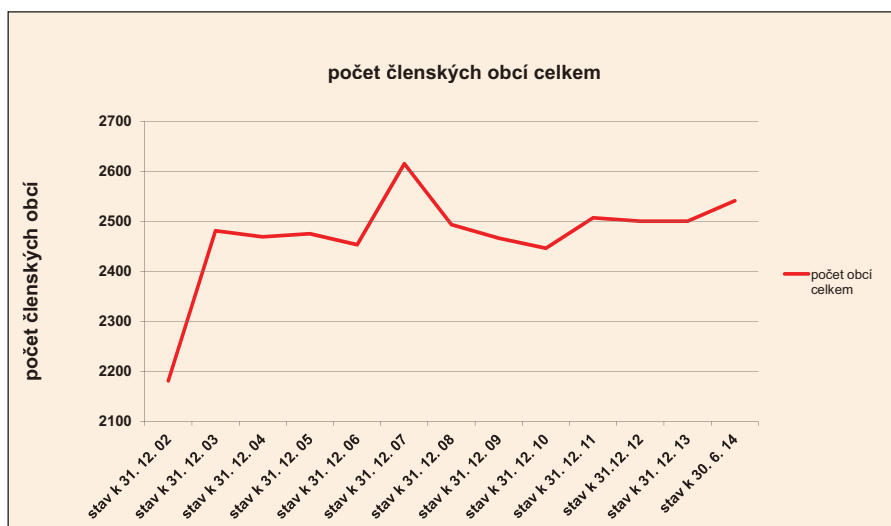
Od 23. dubna 2014 do Svazu vstoupily:

OBEC	okres (kraj)	počet obyvatel	okres (kraj)	počet obyvatel
Lhotka	Žďár nad Sázavou (Vysočina)	205	Provodovice	Přerov (Olomoucký)
Koněšín	Třebíč (Vysočina)	495	Petrovice II	Kutná Hora (Středočeský)
Perná	Břeclav (Jihomoravský)	747	Hostišov	Zlín (Zlínský)
Tvarožná Lhota	Hodonín (Jihomoravský)	913	Kujavy	Nový Jičín (Moravskoslezský)
Otnice	Vyškov (Jihomoravský)	1 500	Celkem:	8 097
Meziříčí	Tábor (Jihočeský)	167	MĚSTO	okres (kraj)
Palonín	Šumperk (Olomoucký)	352	Nová Bystřice	Jindřichův Hradec (Jihočeský)
Nová Lhota	Hodonín (Jihomoravský)	687	Plasy	Plzeň-sever (Plzeňský)
Pyšel	Třebíč (Vysočina)	465	Nová Role	Karlovy Vary (Karlovarský)
Chodovlice	Litoměřice (Ústecký)	158	Celkem:	10 089
Útvina	Karlovy Vary (Karlovarský)	581		
Číněves	Nymburk (Středočeský)	507		

Vývoj členské základny

Stav členské základny k 30. 6. 2014			
kraj	obcí celkem	ve Svazu	%
Jihočeský 9,25 % *	623	235	37,72 %
Jihomoravský 12,67 % *	673	322	47,85 %
Karlovarský 2,63 % *	132	66	50,00 %
Královéhradecký 7,40 % *	448	188	41,96 %
Liberecký 3,50 % *	215	89	41,40 %
Moravskoslezský 6,73 % *	300	171	57,00 %
Olomoucký 6,14 % *	399	156	39,10 %
Pardubický 5,67 % *	451	144	31,93 %
Plzeňský 7,79 % *	501	198	39,52 %
Praha 0,04 % *	1	1	100,00 %
Středočeský 19,09 % *	1145	485	42,36 %
Ústecký 6,18 % *	354	157	44,35 %
Kraj Vysočina 8,46 % *	704	215	30,54 %
Zlínský 4,49 % *	307	114	37,13 %
Celkem	6253	2541	40,64%

* Podíl kraje na celkovém počtu Svazových obcí.

PŘEDSEDNICTVO SVAZU JEDNALO 20. ČERVNA 2014 V PRAZE

Předsednictvo Svazu mělo na svém červnovém jednání téměř 20 bodů programu a řada podnětů byla projednávána dále v bodě Různé. Ke standardním materiálům patřila kontrola úkolů, stav členské základny (viz předcházející strana) a **zpráva o hospodaření Svazu** za příslušné období, tedy k 31. březnu 2014. V této souvislosti se členové Předsednictva zajímali mimo jiné o úhradu členských příspěvků – vedoucí ekonomického oddělení Dominika Jadrná konstatovala, že k 1. čtvrtletí byly příspěvky uhrazeny z 93,6%. Dále zodpověděla několik dotazů vztahujících se k hospodaření obou svazových kanceláří. Předsednictvo vzalo podané informace na vědomí a doporučilo zprávu předložit Radě Svazu, která se vzhledem k nadcházejícím komunálním volbám bude konat 3. října 2014.

Předsednictvo se krátce vrátilo také ke **Stanovám Svazu**, které byly schváleny XIII. Sněmem, tedy ještě v době účinnosti starého občanského zákoníku, který upravoval postavení Svazu coby zájmového sdružení právnických osob. Nový zákoník nabízí možnost transformace Svazu z této právní formy na formu spolku. Krom toho by bylo vhodné provést i některé další úpravy, jako např. doplnit způsob volby místopředsedů Svazu, posílení pravomocí Rady eventuálně Předsednictva v oblasti stanovování členských příspěvků, zpřesnění a případné doplnění pravomocí orgánů Svazu v oblasti nakládání s majetkem atd. Předsednictvo pověřilo legislativně právní oddělení Kanceláře Svazu, aby ve spolupráci s předsedy komor připravilo návrh na potřebné změny.

Podrobné informace podal ředitel Kanceláře pro projekty a vzdělávání Jaromír Jech k postupu realizace projektu **Podpora meziobecní spolupráce**. Konstatoval, že končí setkání s motivujícími starosty v územích, pracuje se na analytických podkladech tří povinných témat a začíná v jednotlivých územích analýza volitelného tématu. Dále hovořil o organizačně-technických záležitostech, harmonogramu legislativních úprav, ale také o možnosti prodloužení Projektu MOS – pravidelné informace o průběhu realizace projektu nacházíte na stránkách zpravodaje. Předsednictvo vzalo podané informace na vědomí, schválilo harmonogram legislativních úprav pro využití výstu-

pů projektu, jeho prodloužení a zahájení přípravy projektového záměru a další organizačně-technické požadavky.

Druhá informace se týkala projektu **Odpovědný zastupitel**, kde v měsících dubnu a květnu intenzivně pokračovaly práce na přípravě Příručky pro člena zastupitelstva obce. Další služby (odborné právní poradenství, školení, vytvoření vzorů dokumentů a podání podle nového občanského zákoníku, analýzy, případové studie atd.) budou zajišťovat dodavatelé, vítězové výběrových řízení. Zbývající aktivity, tj. zajištění vzdělávacích seminářů pro zastupitele v kombinaci s pilotní realizací Dnů zastupitelů, zabezpečí Svaz vlastními silami.

Informaci o třetím projektu **HorizontIS** podal Adam Vazač z oddělení vnějších vztahů Kanceláře Svazu (*projekt jsme poprvé představili v INS č. 4 a 5*). Připomněl, že hlavním obsahem projektu, který je 100% financován z Operačního programu Technická pomoc, jsou tři klíčové aktivity: metodická podpora zpracovatelů integrovaných nástrojů (výstupem by měly být zpracované manuály pro předkladatele integrovaných strategií), komunikace s řídicími orgány operačních programů a dalšími partnery na národní úrovni a přenos dobré praxe a informací směrem k nositelům integrovaných nástrojů. *Více podrobností najdete na str. 17.*

Dalším pravidelným bodem jednání Předsednictva byla **příprava na programovací období 2014+**. Jak jsme již dříve informovali, 9. dubna byla vládou schválena a 17. dubna formálně předložena Evropské komisi Dohoda o partnerství. V návaznosti na ni je nutné do tří měsíců, tedy do 17. července, předložit Evropské komisi operační programy – ty jsou nyní v mezirezortním připomínkovém řízení (připomínky Svazu jsou rovněž předmětem vypořádání). Jedním ze stále intenzivně debatovaných témat je dopracování problematiky územní dimenze a integrovaných nástrojů. Dle informací z MMR zůstává v současné době prioritou dokončení stěžejních dokumentů – Metodického pokynu pro využívání integrovaných nástrojů (MPIN) a Národního dokumentu k územní dimenzi (NDÚD), které se nacházejí v mezirezortním připomínkovém řízení. MMR také nadále trvá

na vymezení alokace pro územní dimenzi ve výši 200 mld. Kč (Svaz požaduje 250). Dohoda o partnerství počítá s 65 mld. Kč pro ITI a 20 mld. Kč pro CLLD. Alokace pro IPRÚ v Dohodě zakotvena není, je vymezena v NDÚD, a to ve výši 10 mld. Kč. Snahou Svazu je navýšit tuto částku na 20 mld. Kč.

Svaz také stále prosazuje, aby Regionální stálá konference (RSK) měla podobu komunikační a koordinační platformy. Diskuse kolem příprav této platformy je však nyní silně utlumena – velké zpoždění na straně MMR.

a finanční strance, přičemž přítomní členové Předsednictva kvitovali, že se podařilo výrazně překročit rozpočtované příjmy od sponzorů. Diskutovalo se také vhodné místo pro konání XVII. celostátní finanční konference, zvolen byl hotel Clarion Congress Hotel Prague – na základě snížení cenové nabídky, termín konání pak byl stanoven na 4. a 5. prosince 2014. Jana Vildumetzová rovněž prezentovala některé organizační záležitosti ohledně soutěže Nejlepší starosta období let 2010–2014 (především složení poroty soutěže

Předsednictvo i nadále prosazuje již dříve připravovanou nominaci zástupců Svazu v RSK na úrovni krajů (po jednom zástupci z každé komory). Požaduje, aby při obsazení pozic v RSK byly hájeny zájmy všech velikostních kategorií obcí včetně měst, která nejsou tzv. kryta v rámci ITI, IPRÚ či CLLD. Po Národním orgánu pro koordinaci ESIF pak požaduje, aby vyčlenil transparentní odborně způsobilou kapacitu s jasně popsanou odpovědností za implementaci územní dimenze a její uplatnění v jednotlivých OP. Dále požaduje, aby součástí usnesení vlády, jímž bude schvalován NDÚD a MPIN, byl dán úkol jednotlivým ministrům zohlednit relevantní části těchto dokumentů v operačních programech a po Národním orgánu pro koordinaci, aby ve spolupráci s řídicími orgány definoval výši alokace v rámci jednotlivých prioritních oblastí operačních programů pro IPRÚ podle stanoviska Komory statutárních měst sdružených v IPRÚ.

K pravidelným bodům jednání patřila **aktuální legislativa**. Výkonná ředitelka Svazu Jana Vildumetzová nejprve přítomné informovala o stavu, ve kterém se nachází

návrh zákona o registru smluv – viz *aktualita na str. 3*. V diskusi k tomuto tématu byla mimo jiné zmíněna také otázka zabezpečení celého systému, jelikož pracovníci IT přiznávají, že se celý systém může lehce zhroutit, když do něho začnou obce vkládat smlouvy v jeden okamžik a návštěvníci do registru budou chtít nahlížet. Členové Předsednictva se shodli, že návrh na radikální řešení – jasně stanovisko Svazu v této věci by měla přijmout Rada Svazu.

Následující informace se týkaly novely zákona o přestupcích, kde však svazové připomínky nebyly vyslyšeny (týkaly se především výše sankcí, promlčecí doby, pojmu „osoba dotčená jednáním této osoby“ a příslušníků bezpečnostních sborů), dále novely zákona o sociálních službách, novely Ústavy a rozšíření pravomocí NKÚ – viz *aktualita na str. 3* – a návrhu ústavního zákona a prováděcího zákona o rozpočtové odpovědnosti – *podrobněji viz str. 12, 13*.

V další části jednání výkonná ředitelka Svazu vyhodnotila krajská setkání, a to jak po technicko-organizační, tak i po obsahové

a potřebnou úpravu rozpočtu Svazu). Jednalo se také o nominaci zástupce Svazu do Rady vlády pro nestátní neziskové organizace – Předsednictvo souhlasilo s nominací Ing. arch. Liany Janáčkové, starostky MO Ostrava-Mariánské Hory a Hulváky.

Předsednictvo Svazu rozhodlo o udělení několika záštít a spoluúčastech na akcích. Záštita Svazu bude poskytnuta workshopu „Jak na plány udržitelné městské mobility“, projektu „MasterCard česká centra rozvoje 2014“ a konferenci „Právo ve veřejné správě“. Spoluúčast Svazu pak byla přislíbena České komoře autorizovaných inženýrů a techniků při pořádání semináře „Po-

žadavky na bezbariérové užívání staveb dopravní infrastruktury“ a Svazu zaměstnavatelů v energetice na konferenci „Trendy v elektromobilitě a chytrých sítích v ČR“.

Závěrem jednání Předsednictvo Svazu schválilo návrh na úpravu rozpočtu za účelem realizace projektu „Ženy a muži v rovnováze“, který v rámci výzvy Dejte (že)nám šanci předložilo Fórum 50% a kde je Svaz partnerem s finanční účastí, přijalo informace k plánované studijní cestě zástupců Komory obcí do Francie (meziobecní spolupráce) a jednalo o prvním návrhu Veřejné deklarace Autorizované obalové společnosti EKO-KOM určené městům a obcím ve věci návrhu nové smlouvy o zajištění zpětného odběru a využití odpadu z obalů. V různém pak bylo mimo jiné diskutováno užší nastavení spolupráce Svazu s Institutem pro udržitelný rozvoj měst a obcí, který Svaz založil před třemi roky jako odborný subjekt k vytváření profesionálního zázemí pro územní samosprávu.

Lenka Zgrajová

Vyjdeme si vstříc, většinou je to možné

Memorandum o spolupráci obsahující zásadní body, které podporují a budou prosazovat Asociace krajů spolu se Svazem při jednáních s vládou a státní správou. To bylo výstupem společného jednání obou organizací, jež se konalo dne 4. června 2014 v Praze.

Velká pozornost se při debatě, i v podepsaném memorandu, věnovala zejména dotacím z Evropské unie v novém programovacím období – mimo jiné v kontextu s Regionální stálou konferencí. Jde o orgán, který by měl být komunikační a koordinační platformou mezi regionálními aktéry územního rozvoje, tj. kraji, městy a dalšími subjekty, a Ministerstvem pro

místní rozvoj. Konference by měla mít komunikační a iniciační roli v kontextu s programovacím obdobím 2014–2020.

Předseda Asociace krajů a hejtman Jihomoravského kraje Michal Hašek si při jednání mimo jiné postěžoval, že v současné době za regionální rozvoj odpovídá samospráva jen formálně. Přál by si, abychom byli skutečně Evropou regionů, abychom

si na to jen nehráli. Předseda Svazu Dan Jiránek zase zdůraznil, že co se týká evropských projektů, mělo by existovat jednotné informační místo i jednotná metodika. Sdělil, že města a obce všeobecně podporují Evropský dům, který by měl mít na starosti všechny programy.

Hejtmani s primátory a starosty ale debatovali také o sociální a zdravotní péči, školství, dopravě či spolupráci odborných orgánů SMO ČR a AK ČR. Zásadní témata jsou součástí memoranda o spolupráci. Zástupci samosprávy ho předají české vládě.

SPOLEČNÉ PROHLÁŠENÍ Asociace krajů ČR a Svazu měst a obcí ČR

AK ČR a SMO ČR společně podporují

1. myšlenku Evropského domu jako jednotného vstupního místa, především za využití stávajících úřadů regionálních rad regionů soudržnosti ve všech krajských městech pro žadatele a příjemce ve všech operačních programech financovaných z evropských strukturálních a investičních fondů
2. zřízení regionálních stálých konferencí pro koordinaci přípravy a realizace územní dimenze v rámci územních obvodů krajů, na principu partnerství s odpovídajícím zastoupením všech tří úrovní měst a obcí zastoupených ve SMO ČR a dotčených krajů
3. sjednocování a harmonizaci pravidel (tzv. jednotné metodické prostředí) platné pro všechny operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů, které bude zahrnovat společné postupy, jednotný informační systém a jednotný výkon kontrol
4. jednotné, tj. stejným poměrem, nastavení míry spolufinancování pro orgány samosprávy v rámci programovacího období 2014–2020, a to na úroveň stanovenou pro města a obce
5. navýšení podílu krajů z rozpočtového určení daní (RUD) na úroveň roku 2011, ne však na úkor obcí
6. financování přenesené působnosti výkonu veřejné správy na principu výkonového modelu
7. provedení reformy financování regionálního školství s cílem zvýšit kvalitu výchovy a vzdělávání, s cílem zachovat společné financování pedagogických a nepedagogických pracovníků a se zachováním maximální míry dostupnosti vzdělávání v území
8. zachování systému vzdělávání praktických a speciálních škol
9. myšlenku, aby návrhy právních předpisů, které se týkají krajů a obcí, byly přednostně předkládány vládou, a to po řádném mezirezortním připomínkovém řízení
10. požadavek, aby vláda systémově řešila problematiku nadměrného zatěžování krajských a místních komunikací těžkou nákladní dopravou

JUDr. Michal Hašek
předseda Rady Asociace krajů ČR

Ing. Dan Jiránek
předseda Svazu měst a obcí ČR

Sociální podnikání

Sociální podnikání může mimo jiné pomoci při řešení dlouhodobé nezaměstnanosti. Právě o tom byl praktický seminář, který v úterý 20. května 2014 na pražském magistrátu pod záštitou primátora hlavního města Prahy uspořádal Svaz.

Účastníci semináře byli seznámeni s názory na sociální podnikání nejen z pohledu Úřadu práce a Ministerstva práce a sociálních věcí, ale i z pohledu realizátora sociálního podniku. Jako příklad dobré praxe byl představen sociální podnik Srdce a čin, o. p. s. Podporou sociálního podnikání se ve stávajícím období intenzivně zabývalo právě Ministerstvo práce a sociálních věcí. Jeho zástupce na semináři hovořil o principech sociálního podnikání ve výzvách a výši alokované částky pro výzvy. Z výsledků evaluace výzev také vyplynula potřeba zavést povinné spolufinancování pro žadatele o dotaci ve výši alespoň 20%. Na základě vyhodnocování indikátorů učinilo ministerstvo závěr, že pokud je externím zřizovatelem obec či skupina obcí, jejich celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50%, aby mohl být sociální podnik nezávislý. Sociální podniky s účastí obcí zůstaly po vyčerpání alokace na sociální podnikání pouze dva, a to městská sociální

firma Onza, a. s., v Jirkově a Technické služby v Mozkovicích-Slížanech.

Sociální podnikání může být alternativou v řešení dlouhodobé nezaměstnanosti, avšak pozitivní vliv na integraci znevýhodněných osob může mít jen udržitelný a obchodně úspěšný sociální podnik. Někteří přednášející se shodli v tom, že sociální podnik bude vždy dotován, protože jeho práce je dražší, poněvadž musí své zaměstnance naučit pracovním návykům a mnoha

dalším věcem, které jsou pro běžného zaměstnance rutinou.

Na semináři vystoupili mimo již zmiňovaných zástupců Ministerstva práce a sociálních věcí

také zástupci Úřadu práce ČR, nestátní neziskové organizace P3, Agentury pro sociální začleňování, Svazu českých a moravských invalidů a MEPCO. Komplexní informace tak zazněly od expertů, kteří se sociálním podnikáním zabývají či ovlivňují jeho realizaci. Akce byla zaměřena prakticky, zazněly příklady dobré a špatné praxe, byly prezentovány možnosti dotací či způsoby, jak udržet a rozvíjet projekty sociálního podnikání.

*Mgr. Miroslava Sobková
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

Sociální bydlení: Fakta a mýty

Dne 9. června 2014 se v Senátu uskutečnila konference Sociální bydlení: Fakta a mýty. Konferenci pořádala místopředsedkyně Senátu Miluše Horská ve spolupráci s Platformou pro sociální bydlení. Stávající politická reprezentace považuje sociální bydlení za svou prioritu a hodlá prosadit potřebnou legislativu.

Dle sdělení náměstkyně ministryně práce Zuzany Jentschke Stöcklové vznikne do září nová koncepce sociálního bydlení. Z navrženého dokumentu má být jasné, kdo by měl mít na sociální byty nárok i kdo by je financoval a zajišťoval. Materiál by měl také určit, kdo bude za sociální bydlení odpovědný a jaká bude role obcí, ministerstev či neziskových organizací. Třetím bodem je, podle náměstkyně, financování. Zákon o sociálním bydlení by měl podle plánů vlády platit od roku 2017.

Ministr pro lidská práva Jiří Dienstbier konstatoval, že bydlení je základní právo, které vyplývá z ústavního pořádku. Dle něj je systém sociálního bydlení možno realizovat jen ve spolupráci s obecními samosprávami. Obce však musí mít zajištěny finance na naplnění

svých nových povinností. Podle náměstkyně ministra pro lidská práva Martiny Štěpánkové by peníze měly putovat nejen do výstavby nových bytů, ale i do rekonstrukcí.

Platforma pro sociální bydlení, která se na vzniku koncepce a zákona podílí, upřednostňuje sociální bydlení v bytech. Bydlení v ubytovnách je nevyhovující a také právně nejisté, uvedla Linda Sokačová z platformy. V tom se shoduje i se stanoviskem Sociální komise Svazu, která opakovaně kritizuje zneužívání sociálních dávek provozovateli ubytoven.

*Radka Soukupová
předsedkyně Sociální komise Svazu*

Fenomén neregistrovaných sociálních služeb

Rádi bychom vás upozornili na rostoucí fenomén neregistrovaných sociálních služeb. Jedná se o nelegální poskytování sociální služby, kde často dochází ke špatnému zacházení s klienty, a tím i k ohrožování jejich zdraví a života. Problémem se již zabývá veřejná ochránkyně práv, Ministerstvo práce a sociálních věcí i kraje. Potřebná je však také součinnost vás, představitelů obcí!

Sociální služby lze poskytovat jen na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb podle § 78 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Sociální služby nelze poskytovat podle živnostenského zákona (viz § 3 zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon).

Problémem neregistrovaných sociálních služeb se zabývá již také veřejná ochránkyně práv, která navštívila sedm neregistrovaných zařízení poskytujících sociální služby, v nichž zjistila neodbornou péči, omezování klientů v pohybu, podávání léků podle uvážení personálu, zdravotní úkony prováděné nekvalifikovaným personálem a řadu dalších nedostatků, které v souhrnu představují špatné zacházení. Ubytovací zařízení poskytující péči bez povinného oprávnění k poskytování soci-

álních služeb (registrace) představují pro seniory či jiné osoby závislé na péči zvýšené riziko pro život, zdraví a lidskou důstojnost. Kvalita služeb a péče v nich totiž není vázána povinnými standardy kvality a obvykle chybí i odborný personál. Nelze proto vyloučit, že klienti závislí na pomoci a péči zde mohou být vystavováni špatnému zacházení. Práce v neregistrovaném zařízení představuje riziko rovněž pro zaměstnané asistenty sociální péče, kteří se zaměstnáním v takovém zařízení vystavují riziku pokuty.

Kolik neregistrovaných zařízení na našem území je, fakticky nelze zjistit. Zařízení se totiž prezentují jako domovy, hotely či penziony poskytující nadstandardní péči či asistenční pomoc. Tato zařízení o registraci k poskytování sociálních služeb ani

nepožádala, a proto úřady nemají o jejich existenci přehled. Péče o klienty jde tedy mimo rámec jakékoli veřejné kontroly v oblasti poskytování sociálních a zdravotních služeb a klientům nelze garantovat ani základní práva a naplnění základních potřeb. Ke kontrolám dochází zpravidla až tehdy, pokud se úřady na základě stížností či vážných případů ohrožení zdraví dozví o existenci takového zařízení.

Víte-li, že se na území vaší obce nachází zařízení poskytující sociální služby, které není registrované, informujte o tom neprodleně výše zmíněné subjekty státní správy. Pro centrální orgány státní správy je totiž velice těžké tyto neregistrované poskytovatele najít. Odhaduje se však, že na území České republiky existuje minimálně 80 takových zařízení. Při průměrném počtu 50 klientů se tak bavíme o minimálně 4000 občanech, jejichž zdraví a život jsou pobytem v těchto zařízeních ohroženy!

*Mgr. et Mgr. Rudolfína Voleská
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

Víte že? →

Ize mít rychle a levně zelené parkování?

Žádejte PLASTIparking ➤

zatravnovací parkovací rohož - role.

Voliči to ocení !!

www.zatravnovaci-rohoz.cz, www.plastikorzo.cz

Vývoj zadluženosti obcí v roce 2013

Obce a města patří dlouhodobě k nejlépe hospodařícím složkám veřejné správy. Zatímco dluh státních institucí (státní dluh) činil ke konci roku 2013 1683,3 mld. Kč, což znamená za rok 2013 nárůst o 15,7 mld., vykazalo zhruba 6250 obcí v roce 2013 dluh ve výši 92,2 mld. Kč. Oproti roku 2012 se jedná o nárůst ve výši 2,5 %, což představuje zvýšení dluhu o zhruba 2,2 mld. Kč. Pro doplnění, kraje vykazaly ke konci roku 2013 dluh ve výši 26,8 mld. Kč, což představuje nárůst oproti předešlému roku o 2,3 mld. Kč, procentně vyjádřený růst je 9,7 %.

V roce 2013 vykazalo zadluženost 3239 obcí a měst, jedná se tedy o více než polovinu (51,8 %) z celkového počtu. Ve srovnání s rokem 2012 došlo k nárůstu o 22 obcí, které nově vykazaly zadluženost. Obecně lze konstatovat, že zadluženost se zvyšuje s narůstajícím počtem obyvatel. Z měst nad 5000 obyvatel vykazuje zadlužení více než 97 %. Města nad 50 000 obyvatel vykazují zadlužení ve výši 61,5 mld. Kč, což představuje přibližně dvě třetiny celkového zadlužení za obce a města. A největší zadluženost vykazují čtyři největší města, jejichž zadluženost dosahuje 49,2 mld. Kč, tedy 53,4 % veškeré municipální zadluženosti. Samotné hlavní město Praha vykazuje dluh ve výši 34,1 mld. Kč. Naopak pouze 20,3 % obcí do 100 obyvatel vykazuje nějaký dluh.

V celkovém zadlužení obcí jsou zahrnuty jak bankovní úvěry od peněžních ústavů, tak emitované komunální dluhopisy a rovněž přijaté návratné peněžní výpomoci a ostatní dluhy, např. ze státních fondů. Jednoznačně nejvyšší váhu ve struktuře dluhů mají úvěry, které představují 74,6 % celého zadlužení obcí. Emitované dluhopi-

sy představují 16,3 % zadluženosti, zbytek připadá na výpomoci a ostatní dluh. Konkrétní výše jednotlivých složek zadluženosti obcí v čase ilustruje graf.

Úvěry, které obce přijaly v loňském roce, se zejména využily na rekonstrukce a výstavbu technické infrastruktury, významný podíl úvěrů je směřován na předfinancování projektů, které budou následně financovány z dotačních titulů Evropské unie. Mezi úvěry nelze zapomínat také na účelovou alokaci na regeneraci a rozšíření bytového fondu. Prostředky přijaté výpůjčkou od peněžních ústavů slouží rovněž na obnovu a rozšíření občanské vybavenosti, jako jsou školy či sportovní zařízení v obcích. Některá statutární města a hl. město Praha využily úvěr od Evropské investiční banky na investice zkvalitňující městskou infrastrukturu. Mezi poskytovateli municipálních úvěrů zaujímají nejvýznamnější místo Česká spořitelna, Komerční banka a Československá obchodní banka. Zhruba polovina úvěrů poskytnutých v roce 2013 obcím byla bez ručení.

Komunální dluhopisy v současné době mají emitované pouze tři města, jedná se

o Prahu (v hodnotě 10,5 mld. Kč), Ostravu (2,5 mld. Kč) a Liberec (2,0 mld. Kč).

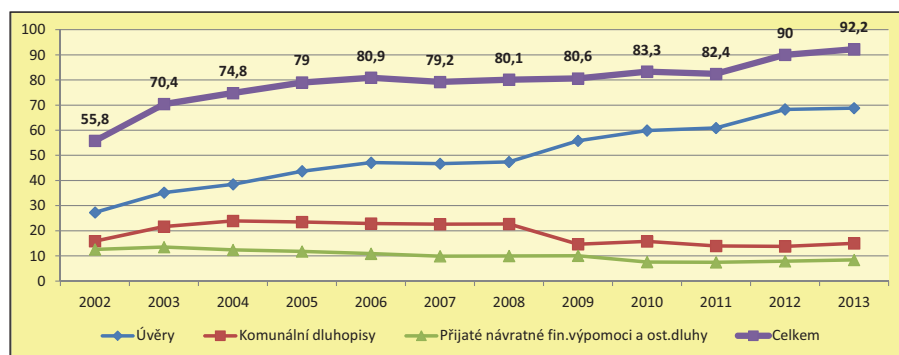
Ke konci roku 2013 stav finančních prostředků na bankovních účtech rozpočtového hospodaření českých měst a obcí a jimi zřizovaných příspěvkových organizací převýšil hodnotu dluhu. K takovému stavu došlo naposledy v roce 2008. Takto akumulovaná suma dosáhla ke konci roku 2013 hodnoty 98,5 mld. Kč.

Vedle samotných obcí vykazují dluh i jimi zřizované příspěvkové organizace. Z celkového počtu obecních příspěvkových organizací v roce 2013 (8339) vykazovalo dluh 257 organizací, což představuje 3 %. Výše dluhu ke konci minulého roku dosáhla 375,3 mil. Kč, což znamená oproti roku 2012 významný pokles o 225,3 mil. Kč. Zadlužené příspěvkové organizace působí zejména v oblasti kultury (21 %), rozvoje bydlení (16 %), ústavní zdravotní péče (14 %) a dalších.

Posledními subjekty v této skupině jsou dobrovolné svazky obcí, které vykazaly dluh ke konci roku 2013 ve výši 2,5 mld. Kč. Tyto subjekty využívají získané prostředky zejména na rozvoj vodohospodářské infrastruktury, odpadové hospodářství a turistické projekty.

Na závěr ještě drobná zmínka o vývoji rozpočtových příjmů obcí za rok 2013, podle ankety na krajských setkáních Svazu, která se konala na jaře letošního roku, vyplývá z 366 odpovědí, že 95 % obcí, které dotazník vyplnily, se daňové příjmy po změně rozpočtového určení daní zvýšily. Podle Ministerstva financí je toto číslo za celou republiku vyšší a dosahuje 98 % obcí, které obdržely v roce 2013 vyšší daňové příjmy ve srovnání s rokem 2012.

*Ing. Mgr. David Sláma
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

TABULKA č. 1: SOUHRNNÉ ÚDAJE O DLUHU OBCÍ ČR V LETECH 2002–2013

Ukazatel	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Úvěry	27,3	35,2	38,5	43,7	47,1	46,7	47,4	55,8	59,9	60,9	68,3	68,8
Komunální dluhopisy	15,9	21,7	23,9	23,5	22,9	22,6	22,7	14,7	15,8	14	13,8	15
Přijaté návratné fin.výpomoci a ost. dluhy	12,6	13,5	12,4	11,8	10,9	9,9	10	10,1	7,6	7,5	7,9	8,4
Celkem	55,8	70,4	74,8	79	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90	92,2

Bude konečně služební zákon?

V posledním týdnu měsíce června projednával Ústavně-právní výbor Poslanecké sněmovny zákon o státní službě. Mohli bychom si říci, že Svazu se toto netýká, ale není to pravda.

Původní návrh předložený Sněmovně v sobě totiž obsahoval ustanovení (v kombinaci s § 5 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev územně samosprávných celků), které by fakticky znemožňovalo souběh výkonu státní služby a výkonu funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce. Že nejde o mimořádnou věc, jsme si ověřili dotaz-

níkovým šetřením na krajských setkáních. Z cca 380 oslovených obcí a měst přibližně pětina má v řadách zastupitelstva odborníky ze státní správy, vyjmenujme např. Státní pozemkový úřad, Katastrální úřad, Úřad práce, Finanční úřad, Celní správa, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových atd. Již od počátku projednávání jsme

na tento problém upozorňovali poslance a připravili i text pozměňovacího návrhu.

Vzhledem k množství připomínek, podnětů a návrhů byl připraven komplexní pozměňovací návrh, který zohlednil i požadavek Svazu, tedy aby i zaměstnanci ve výkonu státní služby mohli vykonávat funkci neuvolněných členů zastupitelstev obcí a přenést tak své zkušenosti na úroveň komunální politiky.

*Mgr. Ludmila Němcová
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

Nový zákon má zlepšit veřejné opatrovnictví

Pokud se lidé o sebe nedokážou postarat a soud jim omezí svéprávnost, stanoví také jejich opatrovníka. Opatrovníkem se stává nejčastěji člen rodiny, ale pokud to není možné, pak soud ustanoví opatrovníka veřejného, kterým je obec. Obec pak pro svého svěřence zajišťuje jednání s úřady nebo uzavírání nejrůznějších právních smluv.

Stávající legislativa však danou oblast v podstatě neupravuje, a tak neexistují jasná pravidla pro výkon veřejného opatrovnictví. Proto vzniká nový zákon o veřejném opatrovnictví, který v současné době připravuje Ministerstvo spravedlnosti. Vznik tohoto právního předpisu inicioval Svaz, který také na toto téma zorganizoval dne 18. června 2014 odbornou konferenci.

Ministryně spravedlnosti Helena Válková potvrdila, že ministerstvo zákon o veřejném opatrovnictví připravuje. Je si vědoma toho, že stát by měl vždy pro své slabší zajistit důstojné podmínky a tam, kde se nemůže postarat rodina, postarat se sám. Ujistila, že pečlivě vnímá podněty všech subjektů, které mají s touto činností něco společného. V současné chvíli se rozhoduje o tom, zda by veřejné opatrovnictví měly zajišťovat všechny obce, nebo pouze

trojkové, tedy obce s rozšířenou působností.

Podle Svazu by jednoznačně veřejné opatrovnictví měly zajišťovat všechny typy obcí. Pokud by tuto činnost prováděly pouze obce třetího typu, snížila by se akceschopnost a obce by kvůli často delším dojezdovým vzdálenostem nemohly flexibilně reagovat na složité životní situace lidí s omezenou svéprávností. Výkon funkce veřejného opatrovníka může být velmi nepředvídatelný a navíc: pokud by veřejnými opatrovníky byly pouze trojky, znamenalo by to také

vyšší náklady na dopravu, s kterými se ve státním rozpočtu nepočítá. Ke stejnému názoru došli také přítomní účastníci na konferenci.

Podle veřejné ochránkyně práv Anny Šabatové došlo s účinností nového občanského zákoníku k radikální proměně

přístupu k lidem s omezenou svéprávností. Nově je zákonně zakotven k osobám s menší intelektuální kapacitou přístup, který zdůrazňuje jejich stejná práva a zakotvuje, že úkolem společnosti (i veřej-

ného opatrovníka) je jim napomoci tato práva naplnovat. Veřejný opatrovník musí dobře znát potřeby opatrovaného, jeho názory a přání, musí dbát o jeho zdravotní stav, chránit jeho zájmy a především být s ním v kontaktu. Řada případů, s nimiž se ochránce v minulosti setkával, ukazují, že tomu tak ale vždy není. Anna Šabatová se však nedomnívá, že by problémy veřejného opatrovnictví tolik souvisely jen s velikostí obce. Všechny obce se totiž dotýká problém chybějícího financování této agendy státní správy. Dlouhodobě chybí také metodická pomoc pro výkon agendy, ať už ze strany většiny krajů, nebo od Ministerstva spravedlnosti, pro které je tato agenda zcela nová.

Veřejného opatrovníka nyní především v menších obcích vykonává starosta, a to bezplatně a ve svém volném čase, protože

malé obce si nemohou dovolit ze svého rozpočtu platit speciálního sociálního pracovníka. To je enormně náročné zejména v obcích, kde se nachází ústav sociální péče. Starosta v takovém případě vykonává veřejného opatrovníka až pro několik desítek opatrovanců, což je nezvladatelné.

Připravovaný zákon o veřejném opatrovnictví počítá s účelovou dotací na opatrovnickou agendu, ze které by obce hradily odborného pracovníka, který by vykonával opatrovnickou činnost. Právní předpis by měl podle Svazu rovněž umožnit, aby malá obec, která by neměla dostatečné kapacity pro výkon opatrovnictví, mohla v případě potřeby přenést výkon opatrovnictví veřejnoprávní smlouvou na obec vyššího typu, která by funkci veřejného opatrovníka vykonávala za menší obec.

Nedávné šetření mezi členy Svazu ukázalo, že obce za největší problém veřejného opatrovnictví v současné době považují nedostatek času na vlastní zajištění opatrovnictví. Také postrádají informace a finance na efektivní zajišťování této činnosti. Obce rovněž uváděly, že veřejné opatrovnictví má nízkou prestiž, aktuální legislativa je nedostatečná a chybí dostatek odborných pracovníků. Podle statistik Ministerstva vnitra žilo v České republice letos v dubnu 36 463 opatrovanců, z toho se podle odhadů Svazu právnické subjekty včetně měst a obcí staraly o téměř třetinu z nich.

Na konferenci Obce a veřejné opatrovnictví se mimo jiné diskutovalo také o:

- konkrétním rozsahu a obsahu výkonu funkce veřejného opatrovnictví, jak by

měl být stanoven v připravovaném zákoně o veřejném opatrovnictví,

- rostoucím významu veřejného opatrovnictví v souvislosti s transformací sociální péče, kdy dochází k rušení ústavních zařízení a lidé se vrací do života v komunitě,
- příkladech praxe veřejného opatrovnictví v malých i velkých obcích, své zkušenosti představili zástupci tří různých velkých obcí (Měrunice, Smečno, Olomouc), kteří přiblížili pozitiva výkonu veřejného opatrovnictví i potíže, se kterými se potýkají,

- problematickém přístupu některých soudů, které například ustanovují veřejného opatrovníka bez dostatečného zjišťování ostatních možností, nebo chybějící lhůty pro rozhodnutí soudů, které v některých případech mohou být velice zásadní pro život opatrovance,
- chybějících statistických datech o opatrovnické agendě, které nesbírá žádné ministerstvo, ani soudy rozhodující o opatrovnictví.

Z tiskové zprávy

Připravovaný zákon o rozpočtové odpovědnosti = omezení pro samostatné působení obcí a krajů

Vláda předložila do připomínkového řízení návrh ústavního zákona a prováděcího zákona o rozpočtové odpovědnosti. Jedná se o modifikovaný návrh, který již byl v jednání v minulém volebním období Poslanecké sněmovny. Předložený návrh znamená významné navázání možnosti hospodaření obcí a jejich organizací na špatné hospodaření státu. Svaz tedy takovouto provázanost odmítá.

Hlavním cílem návrhu je legislativní ukotvení rozpočtové odpovědnosti, tedy apelu na zdravé veřejné finance. Primárně se návrh věnuje veřejným financím na celostátní úrovni, zřízení Národní rozpočtové rady, ale také hospodaření ÚSC. Hlavním principem je vytvoření účinného mechanismu pro

případ odklonů od odpovědné rozpočtové politiky, včetně aplikace sankčního mechanismu. K tomuto ústavnímu zákonu se dále předkládá prováděcí zákon, který podrobněji vymezuje postupy a mechanismy. Hospodaření obcí a měst vykazuje nejlepší hodnoty v rámci veřejné správy, ke konci

roku 2012 byla celková úroveň zadluženosti zhruba 6250 obcí a měst 90 mld. Kč, naproti tomu kraje měly dluh ve výši 24,5 mld. Kč a centrální úroveň veřejné správy hospodařila s dluhem ve výši 1667,6 mld. Kč.

Výhrady Svazu k návrhu rozpočtové odpovědnosti

- **Hospodaření územního samosprávného celku**

ÚSC musí hospodařit tak, aby se nepřekročila zadluženost 60% průměru skutečných příjmů za poslední 4 roky. Pokud

zadluženost hranici překročí a ÚSC nesníží svoji zadluženost pod 60%, může stát pozastavit výplatu 5% daňových příjmů. (čl. 8 návrhu ústavního zákona). Z analýzy Ministerstva financí vyplývá, že zásadu rozpočtového hospodaření by k 31. prosinci 2013 nedodrželo 500 obcí (v tom 33 měst, z toho 4 statutární města), tj. cca 8% všech obcí. Předkládaný materiál ale nestanovuje žádná pravidla a sankce pro další veřejné instituce v případě zadlužení, a to ani v podobě zveřejnění, na rozdíl od ÚSC. Považujeme tedy toto za nerovně postavení.

• **Provázání hospodaření ÚSC a jejich organizací s hospodařením státu**

Vedle dalších opatření se navrhuje, že při zadluženosti 55% HDP musí ÚSC sestavit vyrovnaný či přebytkový rozpočet. Schodek pouze v případě jeho úhrady z přebytku minulých let. V tomto článku tedy nezodpovědné hospodaření státu penalizuje obec v jejich hospodaření.

Veřejné instituce (DSO, příspěvkové organizace, vysoké školy, nemocnice...) nesmějí přijímat nové dlouhodobé zadlužení v případě zadluženosti státu vyšší než 55% HDP. Toto by znamenalo omezení pro právnické osoby a obchodní společnosti obcí, které do definice veřejných institucí

spadají. To by mohlo ohrozit jejich fungování a rozvoj, neboť se neposuzuje jejich finanční zdraví, ale finanční zdraví státu jako celku. Jako příklad lze uvést úvěr na zateplení školy, modernizace domova pro seniory, či investice do obnovy vozového parku městského dopravního podniku. Návrh nebere v potaz vlastní stav hospodaření a schopnost splácet konkrétního jednotlivého subjektu.

Další reálný konkrétní problémem může nastat u předfinancování projektů z evropských dotací. I v novém programovém období 2014+ budou ÚSC žadateli o finance z rozpočtu EU a tyto programy si budou žadatelé předfinancovávat. Není v možnostech mnohých ÚSC zajistit předfinancování z vlastních zdrojů a je nezbytné zajištění úvěru na takovéto akce. Bez této možnosti by se řada projektů nemohla realizovat či by se díky tomuto řada subjektů mohla dostat do větších hospodářských problémů. Navržené omezení rovněž představuje problém z hlediska možnosti plánování pro územní celky. ÚSC si mohou napláňovat ve střednědobém až dlouhodobém horizontu určité výdaje, ale nakonec kvůli neodpovědné vládní politice je nebudou moci realizovat. Toto je možné kvalifikovat jako zásadní nabourání do samostatnosti a odpovědnosti územních samospráv.

Celkovou výší dluhu ÚSC se pro účely tohoto zákona rozumí hodnota jeho nesplacených závazků z jistin vydaných dluhopisů, jistin přijatých úvěrů, zápůjček a návratných finančních výpomocí, realizace plnění ze záruk a vystavených směnec.

V návrhu se dále počítá se sestavováním rozpočtů a minimálně dvouletého střednědobého výhledu. Počítá se se zřízením Výboru pro rozpočtové prognózy podřízeného Radě rozpočtové odpovědnosti, který bude sestavovat strategie a prognózy pro státní rozpočet, rozpočty zdravotních pojišťoven. Orgánem odpovědným za dohled fiskální odpovědnosti je Rada, ta bude moci kontrolovat vývoj hospodaření veřejných institucí, jejíž zpracovaná zpráva bude předkládána do Poslanecké sněmovny.

Předložené znění omezuje základní práva ÚSC či jejich organizací na správu majetku, řádné fungování a naplňování předmětu vlastní činnosti. Restriktivní pravidla by měla platit především na centrální úrovni. Odmítáme navržené ustanovení v předložené podobě, které plošně omezuje hospodaření veřejných institucí při problémech hospodaření státu.

*Ing. Mgr. David Sláma
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

Jak financovat projekty pro děti a mládež aneb Když se senioři toulají po městě

Svaz ve spolupráci s organizací Tandem uspořádal seminář na téma financování aktivit česko-německé spolupráce dětí a mládeže. Semináře, který se konal 4. června 2014 v prostorách Eurocentra Praha, se zúčastnilo na 30 zástupců obcí, měst nebo organizací působících na místní úrovni, které realizují řadu aktivit pro děti a mládež.

Cílem semináře bylo představit dostupné dotační tituly, které mohou být použity na financování projektů zaměřených na mládež. Na semináři byly představeny programy jako Erasmus+, Česko-německý fond budoucnosti nebo Evropa pro občany. Ředitel organizace Tandem, která realizuje česko-německé výměny mládeže, seznámil

přítomné také s podporou, kterou tato organizace poskytuje v oblasti výměn dětí a mládeže od předškolního věku až po propagaci německého jazyka na českých školách.

V poslední části semináře zazněly úspěšné příklady spolupráce. Místostarostka Nového Města nad Metují Bronislava Malijovská velmi poutavě a s entuziasmem sobě vlastním představila již 25letou bohatou spolupráci s německým městem Hilden. Na řadě příkladů dokreslila, že tato spolupráce již dávno není jen o setkáních oficiálních zástupců města, ale především o spolupráci celé řady spolků a organizací, školami počínaje přes seniory, hasiči konče. „Spolupráce má již podobu osob-

ních přátelství mezi našimi občany, takže se nám stává, že hildenští senioři se nám toulají po městě, a my o tom na radnici ani nevíme“.

Druhý příklad představil velmi zajímavý koncept česko-německých táborů pro děti, které organizuje spolek Sojka. Tábory, které se konají několikrát ročně v Německu i České republice jsou určeny pro české a německé děti od 8 let. Vedoucí tábora, které tvoří z jedné poloviny Češi a z druhé Němci, připravují velmi zajímavý a strhující program a snaží se nenásilně překonávat jazykové bariéry mezi dětmi. Nejedná se o jazykové tábory, ale o tábory, kde se přirozeně mluví česky a německy. Jak uvedla předsedkyně Sojky, že svou práci dělají dobře, dokládá i to, že řada dětí, které se v minulosti jejich táborů zúčastnily, si později zvolilo němčinu jako svůj studijní obor na vysoké škole nebo šly přímo studovat či pracovat do Německa.

*Mgr. Gabriela Hůlková
odd. vnějších vztahů Kanceláře Svazu*

Novela zákona o odpadech obcím nepomůže

V Poslanecké sněmovně se pod sněmovním tiskem č. 172 od dubna 2014 projednává vládní návrh novely zákona o odpadech. Původní záměr této novely byl přijmout nezbytné legislativní změny v oblasti zpětného odběru vysloužilých elektrospotřebičů, proto se novela také říká „elektronovela“. Obsahuje upřesnění některých povinností výrobců elektrozařízení zejména v oblasti evidence sesbíraného elektroodpadu, obsahu výroční zprávy, přeshraniční přepravě použitých elektrozařízení aj. Nicméně při projednávání v poslaneckém výboru životního prostředí a výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj byl k této novele navržen pozměňovací návrh, tzv. Oklešťkův, jelikož jeho původním iniciátorem byl poslanec za Hnutí ANO Ladislav Okleštěk.

Jde o pozměňovací návrh, který zásadním způsobem mění budoucnost odpadového hospodářství v ČR, zejména na straně měst a obcí, jakožto původců komunálního odpadu. Především od 1. ledna 2015 nařizuje obcím bez rozdílu velikosti a zástavby provádět třídění bioodpadu a kovů. Do jisté míry tato povinnost vyplývá ze směrnic EU. Ovšem Svaz vyjádřil svůj nesouhlas s tímto návrhem, jelikož není zajištěn odbyt sebraného bioodpadu. Musí být podpořen zejména aktivním zájmem zemědělců o takto vytríděný odpad. Další doporučení Svazu zní, aby se povinnost vztahovala pouze na rostlinný bioodpad, tj. ze zahrad a veřejné zeleně, jelikož bioodpad „nerostlinného“ původu (z kuchyní, jídelen, domácího zvířectva) se hůře sbírá a zejména musí být velmi odborně upravován. Krom toho by podmínky sběru a svozu rostlinného bioodpadu měly být ponechány zcela na obci a městě, aby bylo možné zohlednit situaci v konkrétní obci.

Sběr kovů je za stávajících podmínek pro města a obce velmi náročnou povinností, jelikož paralelně existuje systém výkupu těchto odpadů. Jinými slovy, dokud bude občan moci odpad prodat, v drtivé většině případů tak učiní. A pokud by obce a města naplňovala povinnost provádět třídění kovů, pak by se jejich sběrné dvory staly předmětem zájmu některých skupin obyvatelstva, které by je vykrádaly, aby takto nashromážděný kov mohly předat do výkupu. Dnes se tyto případy stávají na sběrných dvorech se sebranými elektrozařízeními. Kovová zařízení obecního mobiliáře (kanálové poklapy, dopravní značky aj.) jsou dnes běžně rozkrádány a vykupovány. Jen za minulé roky bylo takto v trestněprávní rovině řešeno kolem 11 tisíce případů. A to nemluvíme o přestupcích a nenahlášených případech, škody by pak jistě šly až do řádů miliard. Pokud mají tedy města a obce kovový odpad třídít, tak jedině za podmínky bezhotovostního platebního styku mezi

výkupnou a předávající osobou z důvodu snazší kontroly a jasné prokazatelnosti finančních a odpadových toků. Ještě vhodnější by však bylo zavedení zákazu výkupu odpadů od fyzických nepodnikajících osob, tj. běžných občanů. Tím se eliminuje riziko nahodilého rozkrádání z důvodu rychlého zpeněžení ukradené věci a nebude tak docházet v mnoha případech k obecnému ohrožení zdraví, např. chybějící kanálový poklop na silnici nebo ukradené bezpečnostní vedení u trati.

Další zásadní navrhovanou změnou je záměr zavést od 1. ledna 2023 zákaz skládkování některých „využitelných“ odpadů. Bohužel dodnes není řečeno, co je to vlastně za odpady a kam vlastně mají být nasměrovány, do jakých zařízení. Ministerstvo životního prostředí, které se oficiálně přihlásilo k autorství tohoto pozměňovacího návrhu, sdělilo, že toto se v průběhu legislativního procesu upřesní pomocí právních prováděcích předpisů. To je však v rozporu s prohlášením nové vlády, že bude transparentně jednat o legislativních změnách. Na kolik tato změna vyjde města a obce, resp. jejich občany, lze jen těžko odhadnout. Ano, odklon od skládkování je třeba učinit, ale je třeba říci, kde má být takový odpad využit, jelikož třídít vše nelze a kapacita skládek bude postupně ubývat. V tomto směru by stát měl jasně vyjádřit podporu zejména energetickému využití odpadů, ať již formou vydání potřebné legislativní úpravy, tak i dotační podpory. Obdobně tak učinili v jiných vyspělých zemích Evropy, např. Německu, Rakousku, Nizozemí, Švýcarsku a díky tomu mají minimum skládkovaných odpadů, vel-

mi rozvinuté třídění odpadů a energii tepelnou nebo elektrickou z odpadů.

Má-li ještě k tomu být navyšován poplatek za skládkování, jak nyní obsahuje „Oklešťkův“ návrh, pak Svaz tvrdí, že jedině za podmínky, že jeho zvýšený výnos bude použit na projekty měst a obcí za účelem zlepšení odpadového hospodářství. Jinak řečeno, peníze vybrané „v odpadech mají být použity zase na odpady, na lepší nakládání s nimi“. Je otázkou, zda je skutečně třeba skládkovací poplatek navyšovat, zde nebylo zatím dosaženo jednoznačné shody mezi základními subjekty v odpadovém hospodářství – MŽP, průmysl a města a obce.

Nejen z výše popsaných věcných důvodů Svaz nemůže souhlasit s tímto pozměňovacím návrhem. I způsob projednávání, tj. poslanecký pozměňovací návrh, který je de facto „přílepkem“ k jinak původně koncipovanému vládnímu návrhu zákona – „elektronovely“ (se kterým Svaz v zásadě souhlasí). Jde o vážné pochybení na straně MŽP, potažmo vlády, jelikož tímto způsobem nelze připravovat a schvalovat tak zásadní koncepční změny, které ovlivní budoucnost odpadového hospodářství na mnoho desítek let dopředu. Věříme však, že se sněmovní tisk č. 172 vrátí do původních rozměrů a o záměrech v pozměňovacím návrhu bude se Svazem řádně jednáno se snahou dojít ke kompromisu a ne k diktátu. Vždyť pouze města a obce jsou odpovědné za nakládání s odpadem od svých občanů, proto musí mít možnost stanovit i směr, kam s ním. V podstatných věcech se vychází ze Strategie rozvoje nakládání s odpady ve městech a obcích, kterou Svaz vydal v roce 2008 a aktualizoval v roce 2011 a je veřejně přístupná na webových stránkách Svazu www.smocr.cz. Jistě jde o podklad, který si zaslouží pozornost vlády, ministerských úředníků a zákonodárců v Parlamentu ČR.

*Mgr. Pavel Drahovzal
předseda Komise životního prostředí Svazu
starosta Velkého Oseku*

Kumulace rozhodovacích a kontrolních pravomocí krajských úřadů v oblasti sociálních služeb není vhodná

Svaz, Asociace poskytovatelů sociálních služeb a Národní rada osob se zdravotním postižením důrazně odmítly plánovaný přechod inspekcí kvality sociálních služeb z Úřadu práce ČR na krajské úřady. Tento krok podle jejich názoru povede ke kumulaci rozhodovacích a kontrolních pravomocí krajských úřadů, které jsou významnými zřizovateli a poskytovateli sociálních služeb, současně rozhodují o jejich registraci, dohlížíjí na plnění registračních podmínek. Od Nového roku budou rozhodovat o přidělování dotací a dle návrhu novely zákona o sociálních službách by měly nyní rovněž převzít z Úřadu práce i výkon inspekční činnosti, což vytváří extrémně velký prostor pro střety zájmů. Zmíněné organizace požadují přesun inspekční činnosti na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Podepsaly proto společné stanovisko k přechodu inspekce kvality v sociálních službách na krajské úřady a představily ho veřejnosti.

Národní rada osob
se zdravotním postižením ČR

SPOLEČNÉ STANOVISKO

Svazu měst a obcí ČR, Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR
a Národní rady osob se zdravotním postižením

k přechodu inspekce kvality sociálních služeb na krajské úřady

MPSV ČR představilo v posledních dnech návrh novely zákona o sociálních službách, ve kterém navrhuje odejmutí inspekcí kvality sociálních služeb Úřadu práce ČR a jejich následné převedení na krajské úřady (v případě poskytovatelů zřízených krajem pak na MPSV ČR).

Inspekce kvality jako instrument zjišťování naplňování standardů kvality sociálních služeb prošel od roku 2007 svým vývojem. První dva roky od účinnosti zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, jsme detekovali největší problémy v oblasti rozdílných přístupů v jednotlivých krajích, resp. inspekcemi MPSV ČR, dále praktické problémy s aplikací a interpretací standardů a s inspekcemi u jednotlivých druhů sociálních služeb. Tato situace se z odborného pohledu stabilizovala později v letech 2010, 2011.

Přesunem inspekční činnosti na Úřad práce ČR k 1. 1. 2012 se do té doby relativně stabilní systém inspekcí znovu částečně destabilizoval. Vnímáme, že v současném pojetí inspekcí kvality je celá řada problémů, které je nutné řešit (zvyšování odbornosti inspektorů, stabilizace inspekčních týmů, jednotný přístup, zvýšení počtu inspektorů, resp. inspekcí apod.). V tomto smyslu akceptujeme a plně podporujeme variantní řešení uvedené v důvodové zprávě návrhu novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a to úplný přesun výkonu inspekční činnosti na MPSV ČR.

Převod inspekční činnosti na kraje důrazně odmítáme z důvodu násobení možných střetů zájmů. Krajské úřady rozhodují o registraci k poskytování sociálních služeb, kontrolují a dohlížíjí na plnění registračních podmínek. Dále jsou také zřizovateli a poskytovateli významných sociálních služeb a již nyní je otázkou, zda

v těchto krajských zařízeních je prováděna objektivní a nezávislá kontrolní činnost. Po případné realizaci změny financování sociálních služeb pravděpodobně od roku 2015 budou navíc kraje navrhovat a schvalovat dotace poskytovatelům sociálních služeb. Kumulace rozhodovacích a kontrolních pravomocí na krajské úrovni může představovat vážné ohrožení možnosti účinné obrany poskytovatelů proti chybám v kontrolní činnosti inspekčních týmů.

Domníváme se dále, že inspekční činnost by měla být úlohou ústředních orgánů státní správy.

Z hlediska efektivity vynakládání veřejných prostředků bychom také rádi poukázali na skutečnost, že podle aktuálně platného zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, bude od 1. 1. 2015 rozšířena kontrolní pravomoc stávajícího inspekčního týmu na ÚP ČR i na inspekční činnost vůči organizacím pověřeným sociálně-právní ochranou dětí. Navrhované řešení, tj. přechod inspekční činnosti v oblasti sociálních služeb na krajské úřady, tedy směřuje k zmaření této synergie a k zbytečnému plýtvání prostředků plynoucího z vytvoření dvou inspekčních institucí. Pokud by byl uskutečněn pouze přesun inspekcí sociálních služeb na krajské úřady a inspekční činnost v rámci SPOD by na ÚP ČR zůstala, nepovažujeme za možné, aby MPSV ČR používalo argument, že inspekční činnost v oblasti sociálních služeb na ÚP ČR nepatří zejména z důvodu, že jeho poslání a aktivity mají být zaměřeny zejména na zaměstnanost, a souběžně plánovat novou inspekční činnost. I v tomto případě navrhujeme realizaci těchto inspekcí opět prostřednictvím MPSV ČR s odkazem na již uvedené argumenty.

V Praze dne 6. června 2014

Mgr. Jana Vildumetzová
výkonná ředitelka Kanceláře SMO ČR

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA
prezident APSS ČR

Mgr. Václav Krása
předseda NRZP ČR

Červen patřil prvním oficiálním setkáním představitelů obcí

Po celé republice probíhají tzv. první oficiální setkání představitelů obcí v územních obvodech ORP, zapojených do Projektu meziobecní spolupráce. Ze 186 smluvních partnerů jich v polovině měsíce června stihlo uspořádat svá setkání už zhruba devadesát.

Hodnotí se dosavadní práce na projektu, diskutují provedené analýzy problémů v území a představují možné varianty jejich řešení. Jedním z nejdůležitějších úkolů setkání je pak výběr tzv. volitelného tématu. Tam, kde to připadá v úvahu, se ještě řeší i meziobecní spolupráce na úrovni aglomerace.

Program má sice všude stejnou strukturu tak, jak jí předpokládá projekt, ale jinak bývá průběh jednání velice různorodý. Odráží totiž poměrně věrně konkrétní situaci, náladu i schopnost spolupráce v daném území. Některá shromáždění probíhají bouřlivě, jiná v naprostém klidu a vzájemné souhře. „Tato setkání jsou důležitá nejenom jako jakýsi zásadní předěl v našem projektu, ale jsou i užitečnou příležitostí pro starosty a aktivní lidi z obcí, aby si vyjasnili své priority, aby si naslouchali a možná, aby si i některé problémy vyřídili,“ přibližuje „vedlejší“ efekt Jaromír Jech, ředitel Kanceláře pro projekty a vzdělávání Svazu.

„Završujeme teď jedno velice rušné a pracovní náročné období, a to jak pro týmy v územích, tak i pro náš projektový odborný a právní tým. Dostáváme první zásadní písemné výstupy z území, vyhodnocujeme je a případně vrátíme k dopracování. Naši snahou je, aby analýzy a další materiály, které vznikly u jednotlivých smluvních partnerů, byly v pořádku nejenom po formální stránce, protože musí odpovídat požadavkům projektu, ale také, aby se staly skutečně použitelnými podklady pro další rozvoj meziobecní spolupráce,“ zdůrazňuje projektový manažer Antonín Lízner.

Na již realizovaných prvních setkáních se nejčastěji diskutovalo jako možná volitelná témata: cestovní ruch, bezpečnost, podpora zaměstnanosti a podnikání, dopravní obslužnost, životní prostředí. V některých ORP se již začínají zabývat „balíkem“ činností, kte-

ré jsou zaměřeny na systematické vyhledávání dotačních titulů a získávání finančních prostředků z fondů EU. Takový balík by mohlo v území poskytovat „servisní centrum pro starosty“. Kromě dotací se může zaměřovat na administrativní podporu při zajišťování některých agend v samostatné působnosti obcí, zejména pro starosty malých obcí, v této souvislosti se ujal pojem „létajícího tajemníka“. Krátce na to, co se téma objevilo jako naléhavá potřeba při květnových diskusích motivujících starostů (které předcházely prvním setkáním), začal odborný tým projektu jednat se zástupci především malých obcí, kterým tyto agendy nejvíce komplikují život. Například 5. června se v Pacově sešli zástupci několika dobrovolných svazků i jednotlivých spolupracujících obcí zapojených do Projektu meziobecní spolupráce spolu s členy odborných týmů i regionálních koordinátorů a hledali cesty, jak v rámci projektu napomoci dalšímu zkvalitnění výkonu samostatné působnosti obcí a jak v tomto ohledu

dál zefektivnit činnost jejich úřadů. Účastníci setkání v Pacově se shodli na tom, že projekt otevírá možnosti dalšího zkvalitnění výkonu samostatné působnosti obcí zejména v oblastech: právní podpory, dotačního managementu, přípravy a organizace veřejných zakázek, IT podpory i technické a další podpory.

První oficiální setkání mají proběhnout do konce června. Pak už se pracovní týmy v územích pustí do další fáze projektu. Tematictí experti rozpracují volitelné téma, vznikne strategický dokument s kompletními rozvojovými strategiemi a tam, kde se to ukáže jako výhodné a prospěšné, připraví – za aktivní pomoci právního týmu projektu – založení nového nebo transformace stávajícího dobrovolného svazku obcí. Všechny tyto aktivity vyvrcholí druhým oficiálním setkáním představitelů obcí, která musejí proběhnout nejpozději do 30. dubna 2015.

První oficiální setkání v ORP Jablonec nad Nisou proběhlo hladce, na snímku zleva: Petr Beitl, primátor Jablonce nad Nisou, Markéta Hozová, koordinátorka a Karla Hackelová, analytička projektu Obce sobě.

Financováno z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Nový projekt Svazu HorizontIS postupně míří do finále

Pod zkratkou HorizontIS se skrývá název projektu „*Horizontální podpora nositelů integrovaných nástrojů ITI a IPRÚ pro realizaci integrovaných strategií v programovém období 2014–2020*“, který je plně financovaný z Operačního programu Technická pomoc 2007-2013 (OP TP). Projekt je určen zejména pro města ve 13 aglomeracích, které byly státem vybrány pro realizaci integrovaných nástrojů při využívání budoucích evropských fondů. Pro městský prostor se v novém programovém období počítá s těmito integrovanými nástroji – integrované územní investice (ITI) pro sedm největších aglomerací ČR (brněnskou, hradecko-pardubickou, olomouckou, ostravskou, plzeňskou, pražskou a ústecko-chomutovskou aglomeraci) a integrované plány rozvoje území (IPRÚ) pro zbývající krajská města a Mladou Boleslav.

Dotčená statutární města z jednotlivých aglomerací musí společně za každou aglomeraci zpracovat ve spolupráci s okolními obcemi a dalšími partnery integrované strategie. K vyjasnění a uchopení této problematiky jim pomáhají dva klíčové výstupy projektu – dvě studie, tzv. Manuály ITI a IPRÚ, které umožní definovat pravidla a vztahy pro nositele integrovaných strategií. Souběžně s přípravou těchto dvou studií pracuje Ministerstvo pro místní rozvoj na zpracování Metodického pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020 (MPIN). Vzhledem k tomu, že tento dokument je značně provázán s problematikou Manuálů ITI/IPRÚ, tvůrci těchto dokumentů vzájemně komunikovali. Zatímco manuály budou ze své podstaty doporučujícím materiálem, MPIN bude schvalován vládou a z toho titulu bude pro nositele integrovaných strategií závazný. Zpracovaný manuál poskytne nositelům integrovaných nástrojů podrobný návod pro přípravu a tvorbu integrované strategie, doporučí postupy pro její schvalování a navrhne vlastní řízení procesů. Paralelně s přípravou Manuálů ITI/IPRÚ probíhá v rámci projektu HorizontIS zpracování legislativně-právních analýz a vzorových dokumentů. Tyto podklady umožní uchopit vztahy a povinnosti nositele integrované strategie vůči svým partnerům v území i vůči řídicím orgánům. Jejich součástí je také řešení právních vztahů mezi městy ve vícečlenných metropolitních oblastech a zasazení rozhodování o integrovaných strategiích do standardního života orgánů samospráv.

Vzhledem k tomu, že se realizace projektu chýlí ke konci (projekt bude ukončen

31. srpna 2014), můžeme konstatovat, že průběh projektu z hlediska naplňování indikátorů je bezproblémový.

Hlavní závazek v podobě zpracování dvou studií (Manuálů ITI a IPRÚ) bude v nejbližší době splněn, zpracování těchto dokumentů směřuje do finále, neboť jednou z posledních aktivit je sladění terminologie s příbuzným Metodickým pokynem pro využití integrovaných nástrojů.

Dalším klíčovým výstupem projektu je proškolení zástupců měst, kde se Svaz zavázal proškolením celkem 65 osob. K naplnění tohoto indikátoru Svaz pořádal dva semináře, které se uskutečnily v druhé polovině června 2014, nejprve 23. června 2014 v Brně a následně 24. června 2014 v Praze. Zástupci integrovaných nástrojů a zpracovatelé strategií, pro které byly tyto semináře primárně určeny, měli během semináře možnost seznámit se a diskutovat nejen s finální verzí Manuálů ITI/IPRÚ, ale také se zmiňovaným Metodickým nástrojem pro využití integrovaných nástrojů, jehož prezentaci obstarali zástupci Ministerstva pro místní rozvoj. Na programu rovněž nechyběl bod, který se věnoval vymezení právních záležitostí ve vztahu k nositelům. Právníci, kteří jsou do projektu zapojeni, prezentovali přítomným možné modely uchopení realizace integrovaných nástrojů v praxi. Zejména

Ve dnech 23. a 24. června 2014 prezentovali aktuální podobu Manuálů ITI/IPRÚ jejich zpracovatelé z MEPCO – Lucie Hanušová, David Koppitz (na snímku) a Tomáš Sýkora.

takové aglomerace, ve kterých se nachází více jader, znamenají z právního hlediska poměrně velkou výzvu. V případě vícečlenných aglomerací, kde není jednoznačně definován nositel strategie, se tak uvažuje o vytvoření dobrovolného svazku obcí, tzv. DSO.

Do finále míří nejenom projekt HorizontIS, ale celá příprava nového programového období. Vláda již formálně vyjednává s Evropskou komisí o finálním znění partnerské dohody, v meziresortním připomínkovém řízení jsou jednotlivé operační programy, které musí být nejpozději do 17. července 2014 odeslány do Bruselu. Svaz tak se svým projektem sehrává důležitou úlohu v prosazování zájmů městských aglomerací, neboť problematika integrovaných nástrojů zůstává stále otevřeným tématem a její konkrétní podoba je intenzivně diskutována.

Ing. Mgr. Adam Vazač
odd. vnějších vztahů Kanceláře Svazu

Tento článek vznikl v rámci projektu „Horizontální podpora nositelů integrovaných nástrojů ITI a IPRÚ pro realizaci integrovaných strategií v programovém období 2014–2020“ financovaného z OP TP 2014–2020.

Nový občanský zákoník: Služebnosti a reálná břemena

V tomto článku se v rámci pokračování série informací k dopadu rekonstrukce soukromého práva na obce zaměříme na věcná břemena, resp. na služebnosti a reálná břemena. Nový občanský zákoník začal mezi jednotlivými instituty důsledně pojmově rozlišovat, a i proto je vhodné vědět, co který institut umožňuje a přináší.

Institut věcných břemen je tradiční, neboť se odvinul od potřeby dokonalejší realizace užité hodnoty věci a vhodného zajištění potřeb vlastníků. Věcná břemena jsou věcnými právy, která sledují osud vlastnického práva k věci a zcizením (prodejem, darováním) této věci přechází i práva a povinnosti založené věcným břemenem na nabyvatele věci. Na rozdíl od běžných smluv, z nichž vznikají obligační práva, věcná práva zpravidla nelze jednostranně vypovědět. Institut věcných břemen zajišťuje oprávněnému subjektu hospodářské využití cizí věci zpravidla za úplaty.

Věcným břemenem se rozumí věcné právo k věci cizí, které omezuje vlastníka věci ve prospěch někoho jiného tak, že je povinen něco strpět či se něčeho zdržet (pasivní povinnost) nebo něco dát či něco konat (aktivní povinnost). Hlavními znaky práva odpovídající věcnému břemeni je jeho opakující se nebo trvalý charakter. Není možný jednorázový výkon.

Nový občanský zákoník v rámci regulace věcných břemen obsahuje jednak obecnou úpravu služebností a zvláštní úpravu některých služebností (§ 1257–1302) a obecnou úpravu reálných břemen (§ 1303–1308). Vedle toho však v právním řádu existují další právní předpisy, které mohou odlišně upravovat vznik věcného břemene, nebo obsah práv a povinností z konkrétních věcných břemen vyplývajících (především se jedná o úpravu k nejrůznějším inženýrským sítím). V rámci obecné úpravy věcných břemen došlo k opuštění právní jednoty věcných břemen (viz § 151n a násl. starého občanského zákoníku). Tím, že věcná břemena můžeme rozdělit na služebnosti a reálná břemena, se právní úprava vrátila po více než 60 letech zpět k rozlišení služebností (§ 1257–1302) a reálných břemen (§ 1303–1308).

Služebnosti jsou vymezeny pasivitou vlastníka zatížené věci. Nově to nemusí být jen věc nemovitá. Vlastníková věc může být zatížena služebností tak, že ve prospěch jiné osoby je vlastník povinen něco strpět (např. právo jízdy přes pozemek třetí osobou) nebo něčeho se zdržet (např. stavět na svém pozemku nad určitou výškou). Nao-

pak reálná břemena vyžadují aktivní chování zatíženého vlastníka a spočívají zpravidla v povinnosti opakujícího se plnění ze strany vlastníka pozemku (poskytování služeb, plnění produktů ze zatíženého pozemku). Je to tedy obsah povinnosti, která je rozlišovacím prvkem mezi služebnostmi a reálnými břemeny (viz dále).

Služebnosti i reálná břemena jsou v právním smyslu věcmi. Tam, kde služebnosti a reálná břemena zatěžují nemovitosti, jsou dokonce věcmi nemovitými.

Oproti dosavadnímu pojetí věcných břemen mohou být služebností zatíženy nejen nemovitosti, nýbrž i věci movité. Předmětem zatížení přitom nemusí být věci jako celek, ale může jím být i jen její určitá část (např. jen část pozemku je zatížena služebností stezky, průhonu a cesty).

Služebnosti

Obsahem služebností jsou práva a povinnosti, kdy povinnosti vlastníka odpovídá právo oprávněného domáhat se stanoveného způsobu chování, jenž je obsahem služebnosti. Vlastníkovi svědčí povinnost strpět nebo zdržet se určitého jednání.

Od reálného břemene se tedy služebnost odlišuje pasivitou vlastníka věci, který je na základě služebnosti povinen: ve prospěch oprávněné osoby (určené buď konkrétně, či prostřednictvím věci, které služebnost svědčí) něco strpět (vlastník umožní jiné osobě, aby přecházela přes jeho pozemek nebo na něm čerpala vodu), nebo zdržet se činnosti, kterou by jinak jako vlastník mohl vykonávat (vlastník se zaváže k tomu, že svou stavbu nebude zvyšovat, aby nezastínila sousedovi jeho výhled do krajiny). Povinným ze služebností je ten, kdo je vlastníkem služebné (zatížené) věci.

Vlastník služebné věci však nemůže být v právním vztahu zcela pasivní. Za určitých okolností má povinnost přispívat na údržbu služebné věci, např. na udržování zdí nebo podpěr (viz např. § 1276 odst. 3 nebo § 1269). V rámci osobních užívacích služebností (ke členění služebností viz níže) pak má vlastník věci např. povinnost udržovat

služebnou věc v dobrém stavu (viz § 1284).

Služebností není povinnost vlastníka zdržet se prodeje či darování věci; smluvní strany se mohou dohodnout na zřízení zákazu zatížení nebo zcizení věci jako věcné právo, avšak toto právo není služebností (ustanovení o služebnostech se proto na takovou dohodu nevztahuje).

Občanský zákoník, kde jsou služebnosti upraveny, umožňuje, aby vlastník, který má více pozemků, zatížil jeden z nich ve prospěch toho druhého. Takové řešení může být praktické pro ten případ, kdy se rozhodne jeden z pozemků převést na jinou osobu, neboť si tak ušetří možné obtíže při vyjednávání s budoucím vlastníkem. Možnost zřídit služebnost ke své nemovitosti se označuje jako tzv. vlastníková služebnost. Služebnost lze nabýt smlouvou, pořízením pro případ smrti, vydržením (např. právo cesty přes cizí pozemek), na základě zákona nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci (soudu, správního úřadu).

Služebnost nelze rozšiřovat nad míru určité. V případě existence pochybností o skutečném rozsahu práv a povinností je přitom třeba vycházet z předpokladu, že služebnost má zahrnovat vše, co je nutné k jejímu výkonu. Není-li rozsah služebnosti určen, posoudí se podle místní zvyklosti. Není-li ani místní zvyklost, je v pochybnostech rozsah nebo obsah služebnosti spíše menší než větší.

Rozdělení služebností

Služebnosti rozdělujeme na pozemkové a osobní. Osobní služebnosti nelze spojit s jiným pozemkem nebo převést na jinou osobu. Toto omezení nelze vyloučit ani smlouvou. Výjimku tvoří prostor pod povrchem, ke kterému lze zřídit užívací věcná práva jako zcizitelná a dědičná. U pozemkových služebností je oprávněným subjektem ten, kdo má vlastnické právo k věci – panujícímu pozemku, v jehož prospěch byla služebnost zřízena; dohodnutá oprávnění z takové služebnosti může vykonávat každý vlastník tohoto panujícího pozemku (změna vlastnictví panujícího pozemku nepůsobuje zánik služebnosti, ale přechod oprávnění na nového vlastníka).

Pozemkovou služebnost osobní (např. právo chůze) lze ujednat ve prospěch jedné individuálně určené osoby (služebnost nepravidelná). Smrtí této osoby oprávněné ze

služebnosti zanikne. V některých případech nicméně služebnost může umožňovat její výkon i jinými osobami (např. služebnost stezky zahrnuje též právo, aby po stezce přicházely (odcházely) k oprávněné osobě i jiné osoby (viz § 1274 odst. 1).

Mezi pozemkové služebnosti patří např. služebnost inženýrské sítě – vztahuje se na vodovodní, kanalizační, energetické nebo jiné vedení, které lze zřídit nebo vést přes sousední pozemek. Služebnost je zřízena na vedlejším pozemku na náklady oprávněného; opora cizí stavby – uplatňuje se v případech, kdy dochází k zřizování nových staveb, ale i v případech, kdy se opěrná zařízení staveb (pilíře, piloty) nacházejí na cizím pozemku; služebnost okapu – obnovuje se tradiční služebnost, která umožňuje svedení dešťové vody ze střechy oprávněného na cizí nemovitost, a to volně nebo žlabem; služebnost stezky, průhonu a cesty – služebnost stezky zakládá právo k chůzi v obou směrech po stezce jak pro oprávněné, tak osoby za ním přicházející. Služebnost stezky vylučuje jezdit po ní motorovými vozidly nebo na ní vjíždět na zvířatech, naopak služebnost cesty zakládá právo jezdit přes pozemek jakýmkoliv vozidlem.

Na zánik služebnosti se použije obecné ustanovení o zániku závazku. Mimo to služebnost zaniká trvalou změnou, pro kterou služebná věc již nemůže sloužit panujícímu pozemku nebo oprávněné osobě (např. zánikem služebné věci, zánikem užitné hodnoty věci – vyschnutí studny, zhoršení kvality pozemku, trvalé zatopení pozemku vodou). Služebnost může zaniknout uplynutím doby, na kterou byla někomu zřízena. Lze také ujednat, že služebnost zanikne, dosáh-

ne-li nějaká jiná osoba určitého věku. Zemře-li tato osoba před dosažením daného věku, nemá to na trvání služebnosti vliv. Právo z věcného břemene zapsané do veřejného seznamu, které mohlo být vykonáváno nepřetržitě nebo opakovaně, se promlčí, pokud není vykonáváno po dobu deseti let. Brání-li osoba povinná ze služebnosti výkonu práva, promlčí se právo z věcného břemene, pokud je oprávněná osoba neuplatní do tří let.

Reálná břemena

Reálné břemeno zavazuje vlastníka věci k tomu, aby ve prospěch jiné osoby něco dočasně aktivně konal nebo plnil (např. poskytoval část úrody, kterou sklídl na jeho pozemku, platil oprávněnému určitou rentu nebo poskytoval oprávněnému vodu ze své studny).

Reálná břemena mohou nalézt svá uplatnění v dobročinné sféře (např. vlastník lesa je povinen dodávat zdarma domovu důchodců určité množství palivového dřeva), nebo jejich prostřednictvím lze obdobným způsobem zajistit oprávněné osoby dodávkami zboží nebo služeb, či peněžitou rentou. V hospodářství se mohou uplatnit jako právní institut, který v sobě slučuje zajištění úvěru s jeho splácením (pozemky úvěrovaného jsou zatíženy reálným břemenem spočívajícím v placení dávek, které odpovídají splátkám úvěru). Reálná břemena tak mohou konkurovat zástavnímu právu. Reálným břemenem zatěžujícím pozemky, na nichž se nachází dodavatelský závod, lze zajistit dlouhodobé dodávky určitého zboží nebo služeb výrobnímu závodu (např. energií nebo surovin) za předem daných podmínek.

Vlastníka zatížené věci tedy tíží povinnost poskytovat oprávněnému dohodnuté plnění, kterým může být povinnost něco konat (zejména poskytovat služby) nebo dávat, tzn. dodávat určité zboží nebo platit peněžitou rentu. Plnění má pravidelně charakter plnění opakovaného, avšak nevyžaduje se, aby jednotlivé dávky byly stejné nebo pravidelné (představit si lze např. zatížení pozemku zemědělského družstva povinností čistit ulice v obci od sněhu). Vyloučeno však není ani zatížení věci reálným břemenem na jednorázové plnění. V takovém případě plyne z povahy věci, že reálné břemeno zanikne splněním povinnosti s ním spojené. Nebude-li ze strany vlastníka věci plněno, přemění se právo z reálného břemene oprávněnému na právo na peněžitou náhradu, kterou lze vymáhat i výkonem rozhodnutí nebo exekucí na zatíženou nemovitou věc. Tímto se tedy odlišují od služebností.

Reálným břemenem může být zatížena pouze věc evidovaná ve veřejném seznamu a může být zřízeno pouze smlouvou. Na rozdíl od doživotní služebnosti k bydlení, která se sjednává po dobu života oprávněného, bývá reálné břemeno časově omezeno (lze zřídit na určitý časový úsek). Není-li časový úsek vymezen, musí být ve smlouvě při zřízení reálného břemene přesně vymezeny podmínky, na základě kterých se může vlastník vyvázat z povinnosti aktivního jednání vůči oprávněnému, a to tím, že vykoupí reálné břemeno (vyplatí náhradu). Lze uzavřít, že jak reálná břemena, tak služebnosti prodělaly svoji právní renesanci a poskytují zajímavý prostor pro své využití.

*Mgr. Ludvík Matoušek
KVB advokátní kancelář s.r.o.*

Vy se ptáte, my odpovídáme

Schvalování kupní smlouvy

Dotaz:

Zastupitelstvo obce schválilo nabytí pozemku a cenu, za kterou obec pozemek nabude. Kupní smlouva při jednání nebyla předložena. Musí samotné znění kupní smlouvy schvalovat zastupitelstvo také, nebo stačí schválit podstatné náležitosti smlouvy?

Odpověď:

Zákon č. 128/2000 Sb., obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 85 písm. a) stanovuje, že rozhodování o nabytí či převodu nemovitých věcí je vyhrazeno zastupitelstvu obce. Pokud by takové jednání nebylo zastupitelstvem obce schváleno, tak s ohledem na ustanovení § 41 by následně uzavřená smlouva byla od počátku absolutně neplatná.

Zastupitelstvo obce může určit veškerý obsah smlouvy již při schvalování majetkoprávního úkonu – obvykle tak, že schválí celý text návrhu smlouvy, stejně tak může ovšem schválit pouze podstatné náležitosti smlouvy. Obě varianty jsou zcela v souladu se zákonem o obcích. Určení ostatních náležitostí (obsahu smlouvy) je pak nutné považovat za zbytkovou pravomoc podle ustanovení § 102 odst. 3, a rozhodnout by tak o nich měla rada obce. Je však možné, aby zastupitelstvo obce či rada obce určení těchto

ostatních náležitostí smlouvy svěřily svým rozhodnutím starostovi nebo obecnímu úřadu.

Zákon tedy nevyklučuje, aby zastupitelstvo obce schválilo pouze podstatné náležitosti smlouvy a následně pověřilo např. starostu obce, aby na základě těchto schválených podstatných náležitostí smlouvu sepsal a následně uzavřel. V případě prodeje či koupě nemovitosti je nezbytnou (podstatnou) podmínkou, aby se zastupitelstvo obce usneslo tak, že bude zřejmé určení druhé smluvní strany (dostatečně určité označení osoby, s níž má být uzavřena smlouva), určení předmětu prodeje (např. označení nemovitosti v souladu s katastrálním zákonem) a určení kupní (prodejní) ceny. Zákon o obcích stanovuje:

§ 41

...

(2) Právní jednání, která vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, jsou bez tohoto schválení neplatná.

(3) K neplatnosti právního jednání z důvodů stanovených v odstavci 2 a v § 38 odst. 4 a § 39 odst. 1 přihlídně soud i bez návrhu.

§ 85

Zastupitelstvu obce je dále vyhrazeno rozhodování o těchto právních jednáních:

a) nabytí a převod nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce,

§ 102

(3) Rada obce zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo. Rada obce nemůže svěřit starostovi ani obecnímu úřadu rozhodování v záležitostech podle odstavce 2 s výjimkou záležitostí uvedených v odstavci 2 písm. k) a m).

Problematika nakládání obce s nemovitým majetkem je kvalitně zpracována v metodické příručce odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra „Právní úprava dispozic obecním majetkem podle zákona o obcích“, která je dostupná online na stránkách ministerstva v dokumentech odboru dozoru a kontroly.

Schválení odměn pro neuvolněné členy zastupitelstva

Dotaz:

Zastupitelstvo města v březnu schválilo podle novelizovaného nařízení vlády č. 37/2003 Sb. odměny neuvolněným členům zastupitelstva s účinností od 1. 1. 2014. Když jsme předložili návrh na výplatu odměn, kde byl vyčíslen jejich doplatek od 1. 1. 2014, bylo nám sděleno mzdovou účetní, že zpětně odměny vyplácet nelze, retroaktivita se údajně nepřipouští. Odvolávala se přitom na stanovisko odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra č. 1/2011. Nejsem právník, ale domnívám se, že v daném případě nejde o retroaktivitu předpisu, ale výplaty, jejíž termín stanovilo zastupitelstvo dle § 2 odst. 3) Nařízení vlády 37/2003 Sb., v platném znění. Prosíme o vysvětlení.

Odpověď:

V dané věci se lze ztotožnit s názorem odboru dozoru a kontroly Ministerstva vnitra, vyjádřeným ve stanovisku č. 1/2011. Tento právní názor vychází z restriktivního výkladu právních předpisů, pokud jde o odměňování členů zastupitelstva obce, který do jisté míry

vyplývá z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2126/2011, ze dne 16. května 2012. Analogicky vůči tomuto rozsudku lze konstatovat, že zpětným udělováním odměn by mohlo dojít k nekontrolovatelnému rozdělování veřejných prostředků. Obecně lze také uvést, že o odměně zastupitelů rozhoduje zastupitelstvo obce usnesením. Pokud

by tedy zastupitelstvo stanovilo okamžik, od kterého se stanovuje odměna zastupitelům, do minulosti, tak by se jednalo v tomto smyslu o retroaktivní akt, což je v oblasti veřejného práva obecně nepřipustné.

Dotazy zpracovalo
Informačně poradenské centrum
pro zastupitele

Ministerstvo vnitra radí

**Stanovisko
odboru dozoru a kontroly veřejné správy
Ministerstva vnitra č. 3/2013**

Označení stanoviska:

Vyřizování petic směřujících do oblasti samostatné a přenesené působnosti obce

Právní předpis: zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním, dále jen „petiční zákon“

Ustanovení: § 1 odst. 1; § 5 odst. 2 a 3; § 7; § 8

Související právní předpisy: zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), dále jen „zákon o obcích“ usnesení ČNR č. 2/1993 Sb., vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky (dále jen „Listina“)

Klíčová slova: petice, petiční právo

Datum zpracování: 25. března 2013

Dotaz:

Jakým způsobem má obec postupovat, pokud obdrží petici dle zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním? Má obec povinnost vydat pravidla pro vyřizování petic a stížností?

Stanovisko:

Petiční právo je zaručeno čl. 18 Listiny základních práv a svobod, podle kterého má každý právo se sám nebo společně s jinými obracet na státní orgány a orgány územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu. Toto právo provádí v oblasti státní správy petiční zákon, který pro takové žádosti, návrhy a stížnosti zavedl legislativní zkratku „petice“. Tento zákon v § 1 odst. 1 zmiňuje pouze právo obracet se s peticemi na státní orgány, v § 8 pak stanoví, že pokud se v tomto zákoně mluví o státních orgánech, rozumí se tím i právnické osoby, jimž byla působnost státního orgánu svěřena. Dle těchto ustanovení jsou tedy petice povinny přijímat jak státní orgány, tak orgány územní samosprávy při výkonu přenesené působnosti.

Pokud petice adresovaná obci směřuje do oblasti přenesené působnosti (tj. výkonu státní správy delegované územním samosprávným celkům), postupuje obec podle petičního zákona. Obec musí petici přijmout, i když věc nepatří do její působnosti, v tom případě ji do 5 dnů postoupí příslušnému orgánu a vyrozumí o tom podatele (§ 5 odst. 2). Jinak je dle ustanovení § 5 odst. 3 povinna ve lhůtě 30 dnů posoudit obsah petice a písemně odpovědět. Podrobná pravidla přijímání, projednávání a vyřizování petic stanoví orgán (obec) svým vnitřním předpisem, jehož vydání předpokládá § 7 petičního zákona (v případě obcí se jedná o pravidla pro vyřizování petic a stížností vydaná radou obce).

Petiční právo zaručené Listinou provádí pro oblast územní samosprávy zákon o obcích. Jestliže petice směřuje do oblasti samostatné působnosti obce, postupuje obec podle ustanovení § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích, dle kterého občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána nejméně 0,5% občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů nebo podle ustanovení § 16 odst. 2 g) zákona o obcích, dle kterého občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty; orgány obce je vyřizují bezodkladně, nejdéle však do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů. Tato práva má i fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let a vlastní na území obce nemovitost (§ 16 odst. 3 zákona o obcích) či cizí státní občan hlášený v obci k trvalému pobytu dle § 17 zákona o obcích. Zatímco ustanovení § 16 odst. 2 písm. f) se bude aplikovat v případě, že je petice adresována zastupitelstvu nebo radě obce (a k jejímu vyřízení je třeba věc těmto orgánům předložit), ustanovení § 16 odst. 2 písm. g) se použije v případě, že se petice týká samostatné působnosti v kompetenci jiného orgánu obce.

V situaci, kdy by se občané obce obrátili na obec v záležitosti její samostatné působnosti, a to formou petice označené dle zákona č. 85/1990 Sb., platí, že podání je třeba posuzovat podle svého obsahu a nikoli podle toho, jak jsou nazvána. Obec by tedy postupovala podle § 16 odst. 2 písm. f) nebo g) zákona o obcích a lhůta pro vyřízení by byla 60 dnů, v záležitostech, které patří do působnosti zastupitelstva, 90 dnů. V rámci dodržení principu dobré správy však lze obcím doporučit ve lhůtě 30 dnů informovat podatele o tom, že se jedná o podání v záležitosti samostatné působnosti a bude postupováno dle příslušných ustanovení zákona o obcích. Podáním informace o způsobu vyřízení mohou být eliminovány případné stížnosti petentů, kteří mohou očekávat vyřízení v termínu dle petičního zákona.

Ustanovení § 7 petičního zákona stanoví, že státní orgány upraví způsob přijímání, projednávání a vyřizování petic jim adresovaných ve svých jednacích řádech nebo obdobných předpisech. V souladu s Listinou a § 8 petičního zákona je třeba i toto ustanovení aplikovat také na orgány územní samosprávy. S touto povinností pak souvisí ustanovení § 102 odst. 2 písm. n) zákona o obcích, podle kterého stanovení pravidel pro přijímání a vyřizování petic a stížností patří do vyhrazené pravomoci rady obce. Kogentní dikce zákona (státní orgány „upraví“ a nikoli „mohou upravit“) naznačuje, že státní orgány (obce) jsou povinné taková pravidla vydat, nicméně se jedná o imperfektní normu a s nevydáním těchto pravidel nejsou spojeny žádné důsledky.

Vzhledem k tomu, že petiční zákon upravuje způsob vyřizování podání týkajících se přenesené působnosti, povinnost vydat

pravidla pro vyřizování petic a stížností dle § 7 petičního zákona lze vztáhnout pouze na úpravu přijímání podání spadajících do této oblasti, nicméně obec si může podrobněji upravit také pravidla vyřizování podání v samostatné působnosti. Ustanovení § 102 odst. 2 písm. n) zákona o obcích je třeba chápat jako kompetenční ustanovení, tedy zařazení vydání pravidel do vyhrazených pravomocí rady, nikoli jako povinnost rady vydat pravidla pro vyřizování petic a stížností v samostatné působnosti obce. Pravidla, která rada obce vydá, nesmí odporovat zákonu (tedy např. prodlužovat lhůty k vyřízení podání, které zaručuje petiční zákon a zákon o obcích, či jinak krátit právo občana podat petici nebo stížnost).

Může nastat situace, kdy se na obec v záležitosti samostatné působnosti obrátí fyzická osoba, která není občanem obce ani na území obce nevlastní nemovitost, a nesvědčí jí tudíž práva občana obce stanovená v § 16 odst. 2 zákona o obcích. Je nutné vycházet z čl. 18 Listiny, který dává každému právo se na státní orgány a orgány územní samosprávy obracet ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu, a proto by i taková podání měla obec v souladu s principy dobré správy vyřídit. Konkrétní postup při vyřizování podání osob, které nejsou občany obce, doporučujeme upravit v pravidlech pro vyřizování petic a stížností.

Pokud se jedná o podání občanského sdružení, ve kterém se občané obce spojili za účelem prosazování společných zájmů, a toto podání se týká samostatné působnosti obce, jsme toho názoru, že by obec měla rovněž postupovat dle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o obcích. Jelikož se jedná o občany, kteří sami jako jednotlivci mají práva vyplývající z výše uvedeného ustanovení, nemělo by jim být na újmu, že se sjednotili a petici či stížnost zaslali jménem právnické osoby.

Závěr:

1. V případě petice směřující do oblasti výkonu přenesené působnosti postupuje obec podle petičního zákona a pravidel pro vyřizování petic a stížností vydaných radou obce. Petici je nutno posoudit a písemně na ní odpovědět do 30 dnů.
2. V případě, že obec obdrží petici, jejíž obsah směřuje do oblasti samostatné působnosti, bude postupovat podle § 16 odst. 2 písm. f) nebo g) zákona o obcích v závislosti na tom, zda je k vyřízení příslušné zastupitelstvo/rada obce nebo jiný orgán. Podrobnosti může obec upravit v pravidlech pro vyřizování petic a stížností. Pokud se podatel odvolává na petiční zákon, v rámci principu dobré správy by ho obec měla do 30 dnů informovat, že petice bude vyřízena ve lhůtě dle zákona o obcích.
3. Zákon o obcích povinnost vydat pravidla pro vyřizování petic a stížností v samostatné působnosti obce nestanoví (ustanovení § 102 odst. 2 písm. n) pouze určuje, že jejich vydání náleží do vyhrazené pravomoci rady obce), pro oblast přenesené působnosti však tato povinnost vyplývá z ustanovení § 7 petičního zákona.

Poznámky:

- stanovisko popisuje právní stav ke dni zpracování
- stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze příslušný soud
- stanovisko je analogicky použitelné též pro kraje podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení, ve znění pozdějších předpisů, a pro hlavní město Prahu a jeho městské části podle zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

Může být pro nás zahraniční spolupráce pořád ještě přínosná?

Všichni, kteří pro města a obce pracujeme déle, si pamatujeme na dobu, kdy se ČR připravovala na vstup do EU a kdy k nám jezdila řada expertů a poradců z tzv. starých členských zemí. Je třeba říci, že jejich kvalita byla rozdílná a ne vždy byl přínos jejich působení odpovídající vynaloženým nákladům a úsilí. Nicméně nás jejich přítomnost nutila k tomu, abychom se nad svojí prací zamysleli a sami posoudili, jestli náš přístup k řízení měst a obcí je správný, efektivní a přínosný.

Řada z nás měla též možnost se podívat do jiných zemí a seznámit se s tím, jak fungují obecní samosprávy jinde. Přiváželi jsme si mnoho dobrých a kvalitních nápadů na projekty, změny způsobů řízení úřadů. Co ale považuji za mnohem důležitější, bylo, že jsme viděli i špatné cesty a slepé uličky, které jsme si nemuseli, pokud jsme se dokázali poučit, prošlapávat sami a ušetřili tak spoustu práce a prostředků. Tyto naše cesty byly v nejednom případě vnímány jako „výlety“ za veřejné peníze. Náklady na takovéto cesty jsou totiž exaktně vyčíslitelné, cena nabytých zkušeností pro lepší rozhodování nikoli. Jakou hodnotu mělo například to, že v době, kdy do ČR přicházeli první zahraniční investoři a my jim na zlatém podnose prodávali připravené pozemky, jsme v holandském Hengelu viděli opuštěné průmyslové zóny, a tak jsme pochopili, že musíme s investory ve smlouvě o jejich vstupu řešit i jejich odchod?

V současné době vzhledem k stále napjatějším místním rozpočtům bývá bohužel zahraniční spolupráce při škrtání jedna z prvních na řadě. Je ale třeba se vrátit zpět a zamyslet se nad opravdovou efektivitou a přidanou hodnotou takovéto spolupráce. Nechci zde dnes popisovat naprosto zřejmé efekty společných přeshraničních a mezinárodních projektů, ale rád bych se na mezinárodní spolupráci měst a obcí podíval ze dvou, často neprávem opomíjených rovin:

1. Výměna zkušeností a společné prosazování zájmů

Každá diskuse, pokud k ní přistupujeme pozitivně, přináší nové nápady a podněty. Dnes již nejsme v Evropě v kategorii mladšího sourozence, který by měl obdivně kopírovat staršího bratra, jak to často vypadalo před naším vstupem do EU. Dnes jsme, nebo bychom alespoň měli být, rovnocennými partnery. Mám ale bohužel často pocit, že se naopak chováme, jako že už vše víme a umíme a že od nikoho žádné zkušenosti přebírat nepotřebujeme a jediné co nám chybí, jsou finance, abychom vše mohli realizovat. Víme, že to je zjednodušený pohled a že každý starosta musí především řešit takové „malichernosti“, jako kde vzít na rozpadající se silnici, z čeho dostavět kanalizaci apod. Ale pokud se omezím na tento pohled, myslíte si, že je na škodu podívat se, z čeho tu silnici a kanalizaci opravují v jiných zemích? Pokud zjistíme, že jsou na tom lépe např. proto, že mají jiný systém financování samospráv, tak pak můžeme žádat po státu změnu. Ne, nebojte se, nejsem naivní a nemyslím si, že bychom např. změnu RUD snadno prosadili, ale pokud nebudeme nic navrhopvat a požadovat, stát to sám o sobě v náš prospěch měnit nebude, a pokud se při své argumentaci můžeme opírat o praxi v jiných zemích, je to pro nás podstatná výhoda. Bylo by také asi zajímavé prodiskutovat, jak zadávají zakáz-

ky jednotlivá města a obce v jiných zemích EU, a zjistit, proč se tam starostové netřesou strachy před kriminalizací, když vypisují jakoukoli zakázku v rámci fondů. Na úrovni naší vzájemné spolupráce též závisí to, jak efektivně dokážeme prosazovat naše zájmy v EU a to se rozhodně netýká jen strukturálních fondů.

2. Bourání hranic, předsudků a zvyšování konkurenceschopnosti

Pro odstraňování bariér mezi jednotlivými zeměmi je mezinárodní spolupráce obcí všech velikostí naprosto zásadní. Škoda, že náš stát mezinárodní spolupráci obcí systematicky nepodporuje a považuje za dostatečnou, že se města a obce mohou samy zapojit do několika priorit evropských programů přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce. Měli bychom se poučit od „starých“ členských zemí. Převážná většina z nich totiž významně podporuje spolupráci měst a obcí nejen v rámci Unie, ale zejména s ostatními zeměmi mimo EU. Uvědomuji si, že právě na úrovni meziobecní spolupráce se vytvářejí vazby, které výrazně pomáhají jejich firmám uplatnit se na zahraničních trzích. Pokud bude například město z Francie pomáhat městu v Asii s vytvořením systému organizace dopravy, je velmi pravděpodobné, že asijské město nenakoupí řídicí systémy od Japonců a tramvaje z Čech, ale že vše bude francouzské. Je velká škoda, že se při tvorbě národních strategií konkurenceschopnosti na mezinárodní spolupráci měst a obcí fatálně zapomíná.

*Ing. Petr Osvald
zastupitel města Plzně
předseda národní delegace
ve Výboru regionů
člen Komise pro zahraniční spolupráci Svazu*

Výborná spolupráce mezi Svazem a ZMOS přetrvává již 22 let

Za účasti nejvyšších představitelů Slovenska, prezidenta republiky Ivana Gašparoviče, předsedy vlády Roberta Fica se ve dnech 28. – 29. května 2014 v Bratislavě uskutečnil 25. sněm Združenie miest a obcí Slovenska. Svaz na této významné události reprezentovali místopředsedové Oldřich Vlasák, Josef Bezdiček a výkonná ředitelka Kanceláře Svazu Jana Vildumetzová. Místopředseda Oldřich Vlasák pozdravil pří-

tomně účastníky Sněmu a ve své zdravici zdůraznil velmi dobré vztahy, které přetrvávají jak mezi občany České a Slovenské republiky, tak mezi obcemi, a to i přes již více než dvacetiletou samostatnost našich zemí. Velmi dobrá spolupráce se odehrává mezi našimi svazy, kdy se každoročně scházejí k jednání předsednictva obou asociací a komory obcí a vyměňují si zkušenosti v aktuálních otázkách. Oldřich Vlasák zmínil aktuálně řešené ob-

lasti z pohledu Svazu a českých samospráv, a to zákon o registru smluv, oblast veřejných zakázek a nastavení implementačního schématu pro čerpání fondů EU v období 2014–2020. V závěru ocenil práci všech starostů a zdůraznil, že tato role je náročnou veřejnou službou, kterou starostky a starostové vykonávají v podstatě 24 hodin denně.

*Mgr. Gabriela Hůlková
odd. vnějších vztahů Kanceláře Svazu*

Volby do místních samospráv na Ukrajině

Ve chvíli, kdy jsem byla Kongresem místních a regionálních samospráv Rady Evropy (CLRAE) oslovena, abych se zúčastnila monitorovací mise, jejímž účelem bylo dohlížet nad regulérností květnových voleb na Ukrajině, jsem bojovala s všelijakými pocity. Upřímně přiznám, že po sledování nejrůznějších médií byl mezi nimi i tak trochu strach.

Naším hlavním úkolem bylo sledovat průběh voleb do místních samospráv, na rozdíl od dalších Čechů, většinou členů Parlamentu, kteří dohlíželi na volby parlamentní a prezidentské, jež probíhaly zároveň. Nebudu tvrdit, že situace v hlavním městě je klidná, ale zdaleka neodpovídá tomu, co se v médiích prezentuje. Pár kroků od Majdanu žilo město zcela normálním životem se všemi jeho každodenními rituály.

Při každém monitoringu v takovýchto neklidných destinacích vždy sázím na první dojmy, na první kontakty s lidmi, začínám vždy už v taxíku z letiště. Velká a široká náruč ukrajinské mentality byla ještě srdečnější, když padlo jméno naší země.

V prvních dnech našeho pobytu po absolvování všech povinných setkání jsem se bála opustit bezpečí hotelu a vydat se zažít to, co známe z fotografií, na vlastní kůži. Nejvíce mne překvapilo to, jak rychle si člověk zvykne chodit mezi muži s odjištěnými zbraněmi, jak ho nepřekvapují barikády v ulicích a jak, když vidí někoho ležícího tváří k zemi na ulici, začne mít pocit, že už to o ulici dál viděl, že se s tím vlastně dá žít. S mým belgickým kolegou jsme navštívili více než desítku volebních místností v Kyjevě a v oblasti do sta kilometrů na jihovýchod země. Všude jsme se setkávali s přátelskou atmosférou, nezaznamenali jsme jakékoliv separatistické tendence, všude byl i mezi soupeřícími volebními kandidáty cítit

respekt a pochopení dané situace. V samotném Kyjevě, který je obrovskou aglomerací, jsme měli možnost vidět přeplněné volební místnosti, dlouhé fronty při čekání na vydání volebních lístků a voliče ve volebních místnostech ještě několik hodin po jejich uzavření. Vše bylo zapříčiněno obrovským zájmem o samotné volby a velkým počtem voličů na jedno volební místo. Počty zapísaných voličů mnohde překračovaly několik tisícovek. Práce volebních komisí byla v těchto podmínkách velmi vyčerpávající. Na Ukrajině všeobecně panuje pocit velkého uspokojení z průběhu i výsledku voleb a ze zájmu představitelů i pozorovatelů zemí EU je možné soudit, že Ukrajina má v současné době významně nakročeno směrem k členství v Evropské unii. Jsem ráda, že i Svaz mohl být při tom a přispět k nezkráslenému obrazu dění v této zemi.

*Mgr. Hana Richtermocová
zastupitelka města Hořice
členka delegace ČR v CLRAE*

Z jednání komor a komisí

vybráno ze zápisů

Sociální komise a Komise pro zdravotně postižené občany, 4. června 2014, Praha

Klíčovým bodem jednání bylo představení aktuálního dění na Ministerstvu práce a sociálních věcí v oblasti sociálních služeb, které prezentoval Jan Vrbický z oddělení koncepce sociálních služeb.

Upozornil členy komisí na fenomén neregistrovaných sociálních služeb – více viz str. 9. Dále byl intenzivně diskutován návrh novely zákona o sociálních službách, která souvisí s přechodem dotačního řízení na kraje a s ním související přechod inspekcí sociálních služeb. V dalším bodě představili zástupci Institutu důstojného stárnutí problematiku dlouhodobé a paliativní péče, která dnes v obcích není dostatečně zajištěna. Jde o téma, které je opomíjené a přehlížené všemi politickými reprezentacemi. To je potřeba změnit, protože se jedná o celospolečenský problém, který se týká budoucnosti nás všech. Svaz se bude snažit v této problematice působit, především ho více otvírat a zdůrazňovat.

Na jednání byly podány rovněž informace o vývoji chystaného zákona o veřejném opatrovnictví. V závěru si členové předali informace o jednotlivých konferencích a seminářích ze sociální oblasti, kterých se účastnili.

Školská komise, 12. června 2014, Praha

V úvodu vystoupili hosté z Open Fund Society a představili jejich programy inkluzivního vzdělávání v MŠ a ZŠ. Problém spatřují u tzv. hraničních dětí, kdy školy nemohou využít stávající § 16 školského zákona, a tím tedy nedosáhnou na zvýšený normativ. Totéž u dětí zdravotně znevýhodněných (např. s vnitřním omezením). Připravuje se katalog podpůrných opatření, který by zohlednil i potřeby těchto dětí. Nadace představila i jejich program včasné péče v terénu a program ŠIK – Školské inkluzivní

koncepce krajů, což spočívá v hledání nástrojů na společné vzdělávání, zejména financování odborníků, konzultantů.

Přítomní projednávali také vyhlášený Podprogram 298213 – Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálních škol v okolí velkých měst, který ukončil příjem žádostí 11. června 2014. Dotace z národních zdrojů je určena pouze pro obce Praha-východ a Praha-západ.

Komise pro zahraniční spolupráci, 13. června 2014, Praha

Host jednání J.E. Stefan Gorda, velvyslanec Moldavské republiky v ČR, ve svém úvodním vstupu představil Moldávii jako zemi připravenou na ekonomickou spolupráci se zeměmi EU. Uvedl, že Moldávie může plnit roli ekonomického mostu mezi západoevropskými a východními zeměmi. Moldávie podporuje ekonomickou spolupráci se zeměmi EU řadou opatření a investičních pobídek (zrušena vízová povinnost, výstavba průmyslových zón, daňové úlevy pro investory, celní zvýhodnění importu apod.). Zdůraznil zejména zájem moldavských samospráv o spolupráci s českými městy a obcemi a potřebu sdílení zkušeností s reformou veřejné správy. Doporučil užší spolupráci Svazu a moldavské asociace CALM.

Druhý host velvyslanec rada Ukrajiny Zinovii Hoshovskij pak podrobně informoval o ekonomické spolupráci jejich země se státy EU a s ČR. Konstatoval, že spolupráce na regionální úrovni mezi ČR a Ukrajinou je velmi dobrá, 11 českých krajů má uzavřenou dohodu o spolupráci s ukrajinskými regiony. Bohužel současná situace

na Ukrajině tuto spolupráci negativně ovlivňuje nebo zcela znemožňuje, jako v případě Karlovarského kraje a Krymské oblasti. Komise ujistila, že samosprávy jak v Moldavsku, tak i na Ukrajině podporuje a je připravena podílet se na posilování kapacit a předávání zkušeností z oblasti transformace veřejné správy.

Dále Komise vzala na vědomí informace předsedy Roberta Zemana o jednání mezi zástupci Svazu a náměstkyně MZV, MMR a MPO ohledně dojednání podpory ze strany státu na aktivity měst a obcí ČR v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce. Cílem této schůzky bylo projednání možnosti podpory mezinárodní spolupráce českých měst a obcí za účelem vytvoření národního dotačního titulu pro podporu rozvojových aktivit měst a obcí se zaměřením na jižní a východní Evropu. Další průběžná informace se týkala projektu Podpora zapojení měst a obcí ČR do zahraniční rozvojové spolupráce – *pravidelné informace nacházíte na stránkách našeho zpravodaje a představení programu Evropa pro občany 2014–2020 (viz INS č. 5/2014, str. 31).*

Kontrolní komise, 17. června 2014, Praha

Kontrolní komise se vyjadřovala k připraveným podkladovým materiálům na jednání Předsednictva Svazu – viz str. 5, 6. Většinu z nich vzala na vědomí, k některým byla přijata usnesení. V rámci průběžné informace o realizaci projektu meziobecní spolupráce, kde se mimo jiné řešila i ztráta pěti notebooků, dala doporučení, aby nákup nových notebooků byl uhrazen z rezervy ředitele Kanceláře pro projekty a vzdělávání a aby byla přijata taková opatření, aby se podobná situace neopakovala, i když si je vědoma složitosti celé situace.

Další usnesení bylo přijato ke zprávě o hospodaření Svazu k 31. březnu 2014. Komise materiál nejprve podrobně projednala a seznámila se i s novými přílohami k projektu meziobecní spolupráce. Na základě podaných informací doporučila Předsednictvu Svazu přijmout navržené usnesení v předloženém znění. Komise se detailněji zabývala také navrhovanou úpravou svazových Stanov. V této věci pověřila předsedu komise, aby na jednání Předsednictva otevřel otázku ředitelů svazových kanceláří.

Pro konání dalšího ročníku celostátní finanční konference pak doporučila, aby místem jejího konání byl hotel Clarion Congress Hotel Prague, ovšem za předpokladu snížení cenové nabídky.

Dále dala souhlas k předloženým návrhům k podkladům pro soutěž Nejlepší starosta/primátor 2010–2014, k nominaci člena do Rady vlády pro nestátní neziskové organizace a k poskytnutí svazových záštit.

Po zasedání Komise provedla Anna Gigimovová a Karel Smutný kontrolu pokladny – bez závad.

Předsednictvo Komory obcí, 17. června 2014, Praha

Pozvání tentokrát přijali a jednání se zúčastnili zástupci Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, a to brig. gen. Drahošlav Ryba, generální ředitel, a 1. plk. Zdeněk Hanuška,

ředitel odboru IZS. S hosty přítomní hovořili o problematice jednotek požární ochrany kategorie III a V. Podle starostů dochází k neúměrnému zpříšňování norem, problémem je uvolňování zaměstnanců ze zaměstnání na školení dobrovolných hasičů a také specifikování a zajištění správné výbavy a výstroje hasičů. Upozornili i na nutné navyšování počtu členů Jednotek požární ochrany (JPO). Zástupci GŘ HZS v reakci uvedli, že počty funkcí u JPO se od r. 1985 neměnily. Školení je nutné pro velitele jednotky, velitele mužstva a strojníka. Aby byla jednotka akceschopná, je třeba zajistit minimálně trojnásobnou zastupitelnost. Hosté přislíbili zaslat Svazu informace o povinné odborné přípravě i o povinné výzbroji. V diskusi k tomuto tématu starostové navrhovali přesun vysloužilé výzbroje a výbavy od profesionálních hasičů na nižší jednotky JPO. Dle brig. gen. Ryby se tak v některých krajích děje. U JPO II již došlo k úplné obměně a nyní dochází k obměně u JPO III. K přerozdělování techniky

bude zřízena odborná komise. Svaz bude HZS ČR osloven s návrhem na jmenování svého zástupce do této komise. K úpravě legislativy týkající se HZS ČR v současné době nedochází. Zástupci HZS ČR však navrhnou, aby byla tato otázka otevřena a mj. byla

upravena povinnost 2x ročně provádět povinné kontroly STK. V další části jednání se pak přítomní věnovali aktuálně projednávané legislativě, plánovali akce na druhé pololetí, diskutovali zastoupení KO při vyhlášení krajských kol soutěže Vesnice roku atd.

Komora statutárních měst, 27. června 2014, Praha

K svému červnovému zasedání se primátoři sešli v Praze na Ministerstvu pro místní rozvoj, jelikož v jednání poté pokračovali s ministryní Věrou Jourovou. Předseda Svazu Dan Jiránek úvodem shrnul aktivity Svazu a spolupráci s parlamentními výbory, kterou hodnotil vesměs jako pozitivní. Problematičtější jednání dle jeho slov však bývají na úřadech, kde se s novou vládou vyměnili úředníci, a staré vazby byly do jisté míry přerušeny.

rému Svaz uplatnil celou řadu připomínek. Kritizováno bylo především zvyšování sankcí, které jistě nepovede k omezení páčání přestupků u pachatelů s recidivou. Ekonomicky dopadne na občany s minimální mzdou, ale skupina občanů, která pobírá dávky v hmotné nouzi, postížena nebude, již dnes je v podstatě nepostižitelná. Komora statutárních měst se rovněž přiklonila k tomu, aby vybrané opakované přestupky byly klasifikovány jako trestný čin

Prvním bodem jednání byla příprava na příští programovací období – *průběžná info viz z jednání Předsednictva str. 5, 6*. Dan Jiránek přitom konstatoval, že v ČR je to dosti komplikovaná záležitost, jelikož velmi vážně spolupráce mezi MMR jako koordinátora a jednotlivými rezorty, jejichž představy se často velmi liší jak od představ Svazu, tak i MMR. Složitá jsou jednání i s kraji, ale situace by se mohla zlepšit podepsáním memoranda o spolupráci – viz str. 7. Další diskuse byla v podstatě přípravou na jednání s ministryní Jourovou. Přítomní považují za zásadní shodnout se s MMR především na dopracování dvou dokumentů k územní dimenzi, které budou závazné pro všechny řídicí orgány operačních programů i další aktéry. Jedná se o Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů (MPIN) a Národní dokument k územní dimenzi (NDÚD). Dále je nutné shodnout se na výši alokace (Svaz pro IPRÚ požaduje 20 mld. Kč, MMR zatím stanovilo 10) a prosadit, aby peníze směřovaly skutečně tam, kde je města potřebují, tedy aby respektovaly připravované strategie městských aglomerací. Za zásadní považují primátoři také to, aby v kraji existovalo vždy jedno místo, kde bude možné vše potřebné pro podání žádosti zúřadovat.

V další části jednání se přítomní věnovali aktuálním legislativním návrhům. Předně to byl návrh novely zákona o přestupcích, ke kte-

a existoval také celostátní registr přestupků. Přítomní poté debatovali o zákonu o registru smluv a o rozšíření pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu – viz *aktuality na str. 3*. Hovořilo se i o novele školského zákona, která směřuje k tomu, aby převážná část žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byla začleněna do běžného vzdělávacího procesu. To ovšem předpokládá vytvoření podpůrných opatření (stavební a technické úpravy prostor). Takováto finanční zátěž by ale mohla být likvidační pro řadu malých škol, navíc jde o zásah do samostatné působnosti obcí. Větší pozornost byla věnována také novele zákona o sociálních službách, jejímž cílem je nastavení transparentního financování sociálních služeb a přechod financování na kraje. V diskusi bylo důrazně upozorněno, že je nutné dohlížet na to, jak budou kraje s těmito penězi nakládat (stanovit metodiku). V některých regionech zajišťují velké množství těchto služeb neziskové a charitativní organizace, které by změna financování mohla výrazně ohrozit. V této věci je třeba zahájit diskusi s MPSV.

Na vědomí vzala Komora také aktuální informace vztahující se k chystaným změnám právní úpravy veřejného zadávání. MMR předložilo do meziresortního připomínkového řízení návrh věcného záměru nového zákona o veřejných zakázkách. Ten by měl především transponovat do českého právního řádu nové zadávací směrnice, které byly přijaty na jaře tohoto roku. Věcný záměr nastiňuje jednak možnou úpravu podlimitního zadávání, dále se zabývá otázkou případného zpřísnění pravidel oproti směrnici (např. u institutu změn smlouvy). Záměr předložený MMR představuje z hlediska obcí posun správným směrem, bude však záležet na dalším legislativním procesu. MMR také informovalo o přípravě další novely stávajícího zákona o veřejných zakázkách, která by měla jednak zrušit institut povinného zrušení zadávacího řízení při jedné nabídce, jednak by měla zjednodušit podmínky pro možnost využití jednacích řízení bez uveřejnění.

■ NABÍDKA

Chcete zlepšovat veřejný prostor pro své občany? Využijte Lepší místo!

Lepší místo je unikátní služba, díky které může kdokoli během pár minut jednoduše a pohodlně informovat úřad o jakémkoliv problému či nápadu na zlepšení veřejného prostoru.

Rozbitou houpačku na dětském hřišti, přebujelou zeleň nebo tip, jak využít zanedbaný plácek – to vše stačí vyfotit a vložit na www.lepsimisto.cz. Tipy lze hlásit také přímo z ulice prostřednictvím chytrého telefonu. Podněty lidé mohou i komentovat, sdílet či společně vymýšlet řešení, které mnohdy sami dokážou i realizovat.

Úřad ani občan za používání služby nic neplatí. Ke zprovoznění aplikace potřebuje radnice pouze přístup k internetu, není nutné nic instalovat ani programovat. Stačí jednoduše registrovat svůj úřad a informovat o novém pomocníkovi občany.

Služba funguje od roku 2011 v Kolíně, během posledního půl roku se s podporou Fondu Otakara Motejla úspěšně šíří do dalších měst. Osvědčila se mimo jiné v Novém Městě na Moravě, Kutné Hoře

nebo Lysé nad Labem. Podle starosty Kutné Hory Ivo Šance tento projekt přispívá k větší transparentnosti radnice. Je to další krok ke zkvalitnění a zjednodušení komunikace s veřejností. Občané tak mají novou možnost, jak rychle

upozornit na problémy ve městě. A město zase má další příležitost, jak se dozvědět o názorech a představách občanů.

Aplikaci Lepší místo vyvíjí a provozuje stejnojmenná nezisková organizace. Na šíření užitečného pomocníka do dalších měst se podílí Fond Otakara Motejla, který v rámci podpory aktivních občanů na stránkách [NášStát.cz](http://NasStat.cz) nabízí řadu dalších aplikací, jež lidem umožní například zjistit rozpočet obce, podívat se, jak je v jejich okolí bezpečno nebo jaký je aktuální stav čistoty ovzduší.

■ NABÍDKA

Semináře o bydlení na míru vaší obce – jaké otázky vás zajímají?

Státní fond rozvoje bydlení plánuje ve třech městech uspořádat odborná setkání pro obce na téma bydlení. Debatovat by se mělo mimo jiné o státní podpoře bydlení, právních otázkách, které jsou pro obce v pozicích majitelů či správců bytů důležité, energiích a vyúčtování či o novele nového občanského zákoníku.

Předpokládaná místa konání:

Krajský úřad Zlín
Krajský úřad Hradec Králové
Krajský úřad Plzeň

Termíny:

od první poloviny do konce září
(11. 9., 18. 9., 25. 9.)
od 10.00 do cca 14.00 hodin.

Aby semináře byly co nejvíce praktické, Státní fond rozvoje bydlení zajímá, jaké otázky související s bydlením důležité pro města a obce by v programu určitě neměly chybět. Uvítáme tedy vaše podněty, které zasíláte, prosím, na e-mail vedoucího legislativně-právního oddělení Svazu Mgr. Zdeňka Mandíka: mandik@smocr.cz.

■ VÝZVA

Ministerstvo vyhlásilo druhou výzvu na obnovu majetku po loňských povodních

Rozhodnutím ministryně pro místní rozvoj Věry Jourové byl vydán dodatek k zásadám podprogramu Obnova obecního a krajského majetku po živelních pohromách v roce 2013 a schválena

výzva k předkládání žádostí. Dotace je určena na rekonstrukci nebo opravu majetku obcí a krajů poškozeného živelní pohromou v roce 2013, tentokrát včetně obnovy komunikací a mostů.

Cílem podprogramu je přispět prostřednictvím dotace k obnově základních funkcí v území obcí a krajů, a tím odstranit nebo omezit možné důsledky živelní pohromy.

O dotaci mohou žádat obce a kraje postižené živelní pohromou v roce 2013, pokud pro jejich území byl vyhlášen stav nebezpečí

nebo nouzový stav podle zákona č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území (dotační titul č. 1).

Žádosti je možné podávat **od 17. června do 31. července 2014**. Podrobné podmínky podprogramu naleznete na stránkách www.mmr.cz v rubrice Podpora regionů a cestovní ruch.

■ VÝZVA

Který obecní úřad či radnice je od Jihomoravského po Královéhradecký kraj nejkrásnější?

Jste z Moravy či z východních Čech? Pak se přihlaste do soutěže, kterou organizuje redakce Moravského hospodářství, a nepromeškejte příležitost pochlubit se tím, v jak krásné a udržované budově pracujete. Hodnotit bude odborná porota s vydatnou pomocí veřejnosti. Zapojit do soutěže se mohou obce a města v moravských krajích, v Kraji Vysočina a v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

Jak na to? Na mail redakce@moravskehospodarstvi.cz nebo na adresu redakce (Dvořákova 14, 602 00 Brno) stačí poslat čtyři fotografie radnice či obecního úřadu, půdorysné plány stavby a pár vět nebo odstavečků o budově a obci, ve které stojí. Své přihlášky mohou zástupci měst a obcí posílat do 15. července 2014. Záštiti soutěži poskytl mimo jiné i Svaz. Více podrobností najdete na www.moravskehospodarstvi.cz.

■ VÝZVA

I vaši zastupitelé nebo úředníci mohou pomoci při rozvoji měst a obcí v zahraničí

Svaz na začátku června vyzval členské obce a města k zaslání návrhů, resp. přihlášení jejich zastupitelů (včetně těch bývalých) a úředníků, do nově budované databáze expertů. Hledáme odborníky na jakoukoliv problematiku od vládnutí na místní úrovni přes budování a provoz odpadových hospodářství po např. tvorbu a vymáhání místní legislativy.

K čemu bude databáze sloužit? Především jako zdroj pro nabídku expertů pro programy České rozvojové agentury, ale také jako místo, kde případně sám Svaz v rámci vlastních projektů bude hledat odborníky na danou problematiku. Pro obce a hlavně jejich zastupitele a úředníky může jít o zajímavou a jedinečnou

možnost seznámit se s novým prostředím, lidmi a zeměmi, které jsou v zájmovém hledáčku české zahraniční politiky i Svazu. Účast expertů v projektech bude spíše dobrovolná s úhradou nákladů na cestu a pobyt v možné zemi projektu, tedy Bělorusku, Ukrajině, Moldavsku, Gruzii, Arménii či Azerbajdžánu nebo dalších zemích zájmu českého státu či Evropské unie.

Proto neváhejte a rozšířte tuto informaci mezi své zastupitele a úředníky. Bližší informace včetně formuláře pro zařazení do databáze naleznete na svazové stránce www.partnerskamesta.cz, v rubrice aktuality.

Robert Zeman, předseda Komise pro zahraniční spolupráci

■ RECENZE

JUDr. Michaela Poremská, Ph.D.: Elektronické zadávání veřejných zakázek

V loňském roce vyšla velmi povedená publikace na téma elektronického zadávání veřejných zakázek. Její autorka Michaela Poremská dokázala přenést své teoretické, ale především praktické zkušenosti do čtivého textu, který se zabývá právním rozбором jednotlivých institutů s příklady praktického využití. Hlavními tématy jsou elektronické podpisy, elektronické nástroje po certifikaci, rámcové smlouvy versus elektronické nástroje nebo i exkurz do pohledu trestního práva.

Kniha je psána k právnímu stavu platnému k 1. lednu 2013 a její první část se věnuje elektronizaci veřejných zakázek jako takové. To jistě přijde k užítku, neboť i v roce 2014 stále není mezi odbornou veřejností jasné, co je elektronizací veřejných zakázek, co jsou elektronické nástroje a jejich užití. V první kapitole tedy nalezneme popis základních pojmů s velmi užitečnou sumarizací staronových i nových povinností. Ta druhá a následující už ale podrobněji popisuje elektronické podpisy a elektronické nástroje po jejich certifikaci včetně provozního prostředí. Lze očekávat, že tzv. E-tržišť a dynamické nákupní systémy se vzrůstajícím společenským tlakem budou nabývat stále většího významu, a tak informace obsažené v této knize budou moci být brány jako velmi dobrý základ do budoucna.

Závěr první části je plný příkladů z rozhodovací praxe a již výše zmíněnou trestnou činností v oblasti veřejných zakázek.

Druhá část vedle toho obsahuje komentář k vybraným ustanovením souvisejícím s elektronizací zadávání veřejných zakázek. Mohu říct, že tato část je napsána velmi dobře a zcela jistě si zaslouhuje vaši pozornost.

Součástí publikace je i CD s bohatým přílohovým materiálem – vzory zadávacích dokumentací pro elektronické zadávání veřejných zakázek, vyhláškou č. 9/2011 Sb., soupisem nových povinností ve všech typech zadávacího řízení a zdroji k elektronickému zadávání. Už kvůli samotným vzorům se vyplatí si knížku pořídit.

Kniha je svým obsahem jedinečnou na trhu a je určena pro všechny ty, kteří se zabývají veřejnými zakázkami. Na textu jsou znát hluboké praktické zkušenosti autorky, a i když je psána k právnímu stavu platnému k 1. 1. 2013, dokáže být v každodenních strastech s veřejnými zakázkami užitečným pomocníkem i v roce letošním a jistě i následujícím.

*Mgr. Marek Chlebik
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

- Máme více než patnáctileté zkušenosti v oblasti veřejného práva.
- Nabízíme stabilní a kvalitní právní zázemí pro vedení měst a obcí v oblastech samostatné i přenesené působnosti.
- Specializujeme se na právo územních samospráv, dlouhodobě se zaměřujeme též na stavební právo, svobodný přístup k informacím či problematiku správního trestání. Nabízíme zpracování odborných stanovisek, asistenci úřadům při správním řízení i zastupování před soudy.
- Poskytujeme poradenství v oblasti zadávání veřejných zakázek a poskytování dotací včetně administrace zadávacího řízení a zastupování před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.
- Pro obce a města jsme připravili zvýhodněné balíčky služeb šité na míru velikosti obce a rozsahu jí vykonávané agendy.

Jsme dynamicky se rozvíjející advokátní kancelář poskytující služby městům, obcím a jiným klientům napříč veřejným i soukromým sektorem při řešení jejich komplexních či dílčích právních problémů. Díky současným technickým prostředkům zajišťujeme okamžitý právní servis po celém území České republiky. Náš právní tým disponuje významnými a respektovanými odborníky zejména v oblasti správního práva, známými pro svou rozsáhlou publikační i přednáškovou činnost. Právníci advokátní kanceláře pravidelně přednášejí pro laickou i odbornou veřejnost. Účastníme se řady tuzemských i mezinárodních konferencí s příspěvky na aktuální témata právní teorie a praxe.

JUDr. Stanislav Kadečka, Ph.D., členem Legislativní rady vlády

Dovolujeme si Vás informovat, že advokát a společník naší advokátní kanceláře, JUDr. Stanislav Kadečka, Ph.D., byl usnesením vlády České republiky č. 421, č. j. 552/14, ze dne 4. června 2014 jmenován (na návrh ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu) s účinností ode dne 5. června 2014 členem Legislativní rady vlády ČR (viz též <http://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/clenove/>).

Legislativní rada vlády České republiky je poradním orgánem vlády v oblasti její legislativní činnosti. Svou působnost vykonává prostřednictvím zasedání, předsedy a pracovních komisí. Při výkonu své působnosti posuzuje legislativní návrhy, tj. věcné záměry zákonů, návrhy zákonů a návrhy nařízení vlády, zda jsou v souladu s ústavním pořádkem a s ostatními součástmi právního řádu České republiky, s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s právem Evropské unie, dále zda jsou ve všech svých částech a jako celek nezbytné, přehledně členěny, srozumitelně a jednoznačně formulovány a zda jsou v souladu s ostatními závaznými pravidly legislativního procesu.